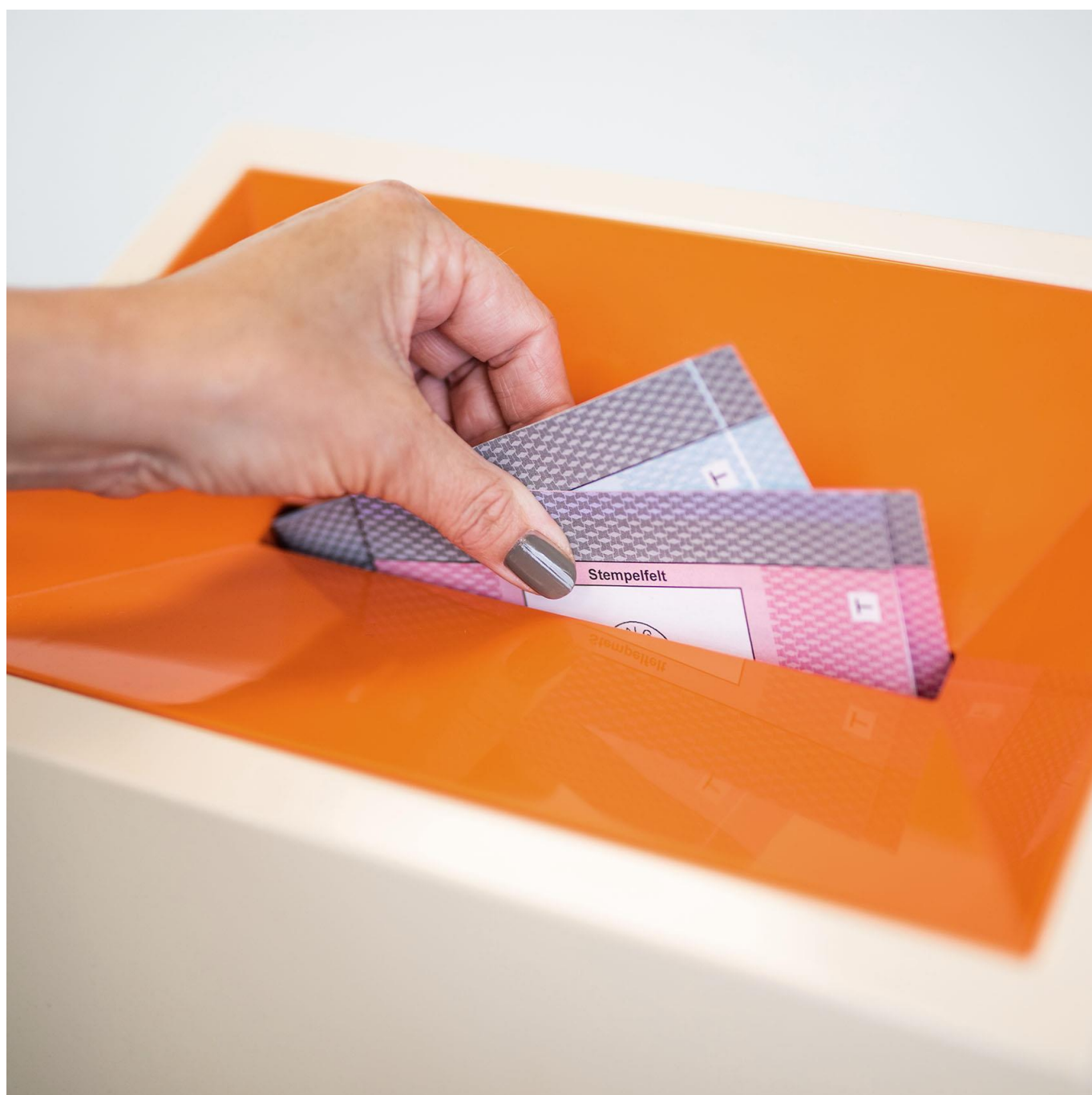
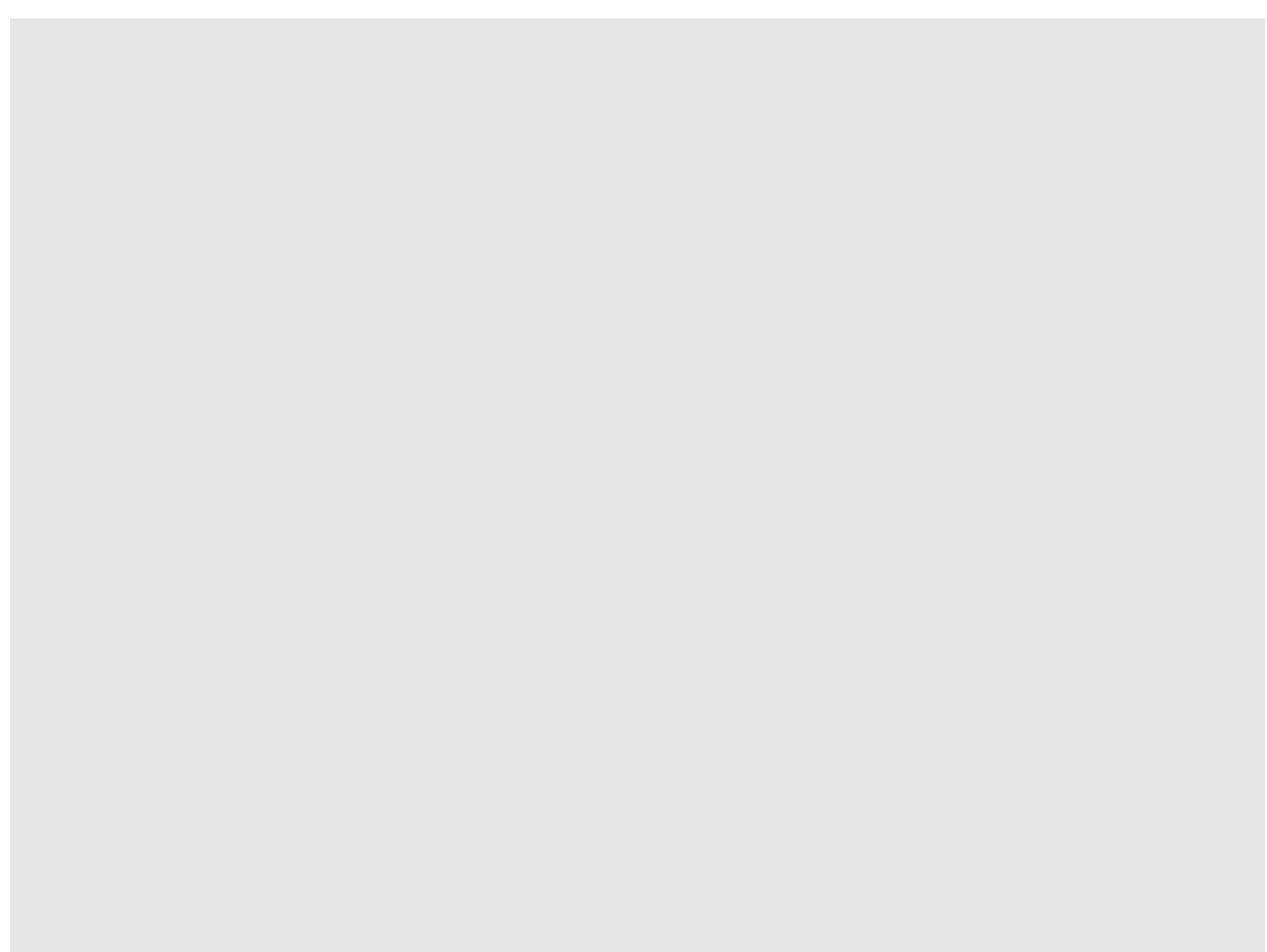

Årsrapport 2020

Innhold

I. Leders beretning	3
II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall	5
III. Årets aktiviteter og resultater	7
IV. Styring og kontroll i virksomheten	16
V. Vurdering av framtidssutsikter	19
VI. Årsregnskap	20
VII. Vedlegg	29

I. Leders beretning

«Valgdirektoratets arbeid i 2020 har i stor grad blitt preget av den pågående Covid-19 pandemien, og vi har måttet tilpasse arbeidssituasjonen for den enkelte medarbeider og ikke minst hvordan vi samhandler med kollegaer internt og samarbeidspartnere eksternt. Vi har lyktes godt med å tilpasse oss en annerledes hverdag, og dette har i liten grad gått på bekostning av produktivitet og effektivitet. De fleste av våre medarbeidere har siden utbruddet i mars arbeidet fra hjemmekontor. Den største negative effekten av dette er savnet av å være i et arbeidsmiljø og møte kollegaer og andre mennesker, både faglig og sosialt.»

Overordnede vurderinger

Samlet sett er min vurdering at vi har levert godt på oppdraget i 2020, gjennom videreutvikling av organisasjon og tjenester parallelt med en planmessig tilrettelegging for valggjennomføring i 2021. Basert på grundig evaluering har vi prioritert og gjennomført forbedringstiltak innen alle tjenesteområdene knyttet til valggjennomføringen. Dette har vi gjort i tett samarbeid med Kommunal- og moderniseringsdepartement, kommunene, fylkeskommunene og en rekke andre aktører som er involvert i valggjennomføringen i Norge. Vårt fokus er å forenkle og forbedre alle ledd i valggjennomføringen, og økt digitalisering er et viktig område i dette arbeidet. Pandemien har aktualisert dette ytterligere, og til valget i 2021 er all vår veiledning til kommunene og fylkeskommunene digital. Valgmedarbeiderportalen, som er vårt nettsted for veiledning og støtte til kommunene og fylkeskommunene, er videreutviklet og forbedret både med hensyn til innhold og struktur.

I lys av nasjonalt og internasjonalt trusselbilde, og hendelser knyttet til valg i andre land, har vi også til valget i 2021 fokus på sikkerhet og beredskap i valggjennomføringen. Organisert testing og kvalitetssikring av valgsystemene utføres kontinuerlig i tett samarbeid med nasjonale sikkerhetsmyndigheter og andre eksterne aktører.

Vi har nådd våre mål i 2020 takket være dyktige og engasjerte medarbeidere med stor arbeidskapasitet og innsatsvilje, og et nært og godt samarbeid med Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD), Nasjonale sikkerhetsmyndigheter (NSM) og andre viktige samarbeidspartnere.

Viktige prioriteringer

Oppdraget i tildelingsbrev og instruks

Aktivitetene i 2020 har hovedsakelig vært rettet mot tilrettelegging for valggjennomføringen i 2021, samtidig med videreutvikling av organisasjonen både med hensyn til kompetanse og kapasitet. Vårt overordnede fokus i dette arbeidet har vært å videreføre og videreutvikle rutiner og systemer på en måte som opprettholder den høye tilliten til valg i befolkningen.

Det vises for øvrig til utdypende redegjørelse i kapitel «Årets aktiviteter og resultater».

Veiledning og opplæring

En av Valgdirektoratets aller viktigste oppgave er å tilby veiledning og opplæring til kommunene og fylkeskommunene i alle faser av valggjennomføringen. Vi var allerede i gang med en omfattende digitalisering av veiledningen og opplæringen før pandemien brøt ut, og vi vurderte digitale arrangementer som alternativ til fysiske samlinger. Pandemien har aktualisert dette ytterligere, og har gjort at vi har fulldigitalisert vår veiledning til valget i 2021.

Kommunikasjon

En sikker og god valggjennomføring krever også målrettet informasjon. Valgmedarbeiderportalen er vår viktigste informasjonskanal til kommunene og fylkeskommunene. Velgerne når vi primært på nettstedet vårt valg.no, kombinert

med informasjon som publiseres på kommunenes hjemmesider. Vi vurderer kontinuerlig informasjonsbehovet gjennom hele valg gjennomføringen. Informasjonsbehov knyttet til lokale forhold håndteres av den enkelte kommune. Vi håndterer medie henvendelser og leverer valgprognoser og valgresultater på valgnatten. Vi besvarer også direkte henvendelser fra velgerne.

Rekruttering og kompetansebygging

Rekrutteringer i 2020 har vært rettet mot å sikre nødvendig kapasitet innen fag- og systemstøtte i valg gjennomføringen. Organisasjonsutvikling og kompetansebygging har vært en prioritert aktivitet, og dette er en av de viktigste suksessfaktorene for vår mål oppnåelse. Gjennom valg gjennomføringen i 2019 opparbeidet organisasjonen ytterligere verdifull erfaring, som bygges videre i arbeidet med å tilrettelegge for neste valg gjennomføring. Organisasjonen er ved inngangen til året godt rustet til å ivareta samfunnsoppdraget, og min vurdering er at vi har tilstrekkelige rammer og nødvendige ressurser til planlagte aktiviteter i 2021.

Organisasjon og styring

Valgdirektoratets oppdrag stiller store krav til effektiv og god samhandling, både internt og med eksterne parter. Effektiv og god organisering og styring er viktige virkemidler for å få dette til i praksis. Valgdirektoratet har en tradisjonell linjeorganisasjon hvor eierskap og ansvar for virksomhetens tjenester er plassert hos linjelederne. Linjeorganisasjonen er organisert med stabsfunksjoner og fagenheter.

Linjeorganisasjonen har som formål å organisere og styre den løpende driften, tilrettelegge og levere definerte tjenester til valg gjennomføring og å forvalte ressursene i direktoratet.

Styringsmodell, roller og ansvar er beskrevet i virksomhetens styrende dokumenter. Den enkelte medarbeiders rolle(r) vil kunne variere fra valg gjennomføring til valg gjennomføring, basert på kompetanse og kapasitet.

Sikkerhet og beredskap

Valgdirektoratet har gjennom 2020 videreført arbeidet innen sikkerhet og beredskap, og iverksatt en rekke tiltak for å styrke sikkerheten i alle faser av valg gjennomføringen. Arbeidet har vært gjennomført i tett og god dialog med nasjonale sikkerhetsmyndigheter og tiltak er iverksatt basert på tester, revisjoner og kontinuerlig vurdering av trusselbildet. Arbeidet har høyeste prioritet, og vår vurdering er at dette har vært et vesentlig bidrag til vårt overordnede mål om å bidra til korrekt og tillitvekkende valg gjennomføring.

Mvh.

Bjørn Berg
Direktør, Valgdirektoratet

15. mars 2021

II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Valgdirektoratet er et statlig forvaltningsorgan underlagt Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Direktoratet ble etablert 1. januar 2016, og var fullt operative høsten 2016. Valgdirektoratet er samlokalisert med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) for å dra nytte av fellestjenester og felles rammeavtaler.

Virksomhetens formål er å bidra til et velfungerende demokrati ved å opprettholde befolkningens tillit til valggjennomføringen gjennom å legge til rette for frie, direkte og hemmelige valg. Direktoratet har det operative ansvaret på statlig nivå for gjennomføringen av stortingsvalg, kommunestyrevalg og fylkestingsvalg samt for direkte valg til kommunedelsutvalg. Valgdirektoratet skal bistå Sametinget i forberedelsen og gjennomføringen av sametingsvalg, og bistå Longyearbyen lokalstyre med avviklingen av lokalvalg.

Valgdirektoratet tilbyr i hovedsak opplærings-, veilednings- og kompetansetjenester til de ulike ansvarlige aktørene, i tillegg til et eget elektronisk valgadministrasjonssystem (EVA) med tilhørende systemstøtte for praktisk gjennomføring av valg. Valgdirektoratet bedriver også informasjonsarbeid overfor velgere om valg og valgordning gjennom ulike kanaler.

KMD har ansvaret for valgordningen og valgregelverket, samt det overordnede statlige ansvaret for valggjennomføringen. Kommunene og fylkeskommunene har det lokale ansvaret for forberedelse og gjennomføring av valg til kommunestyre og fylkesting.

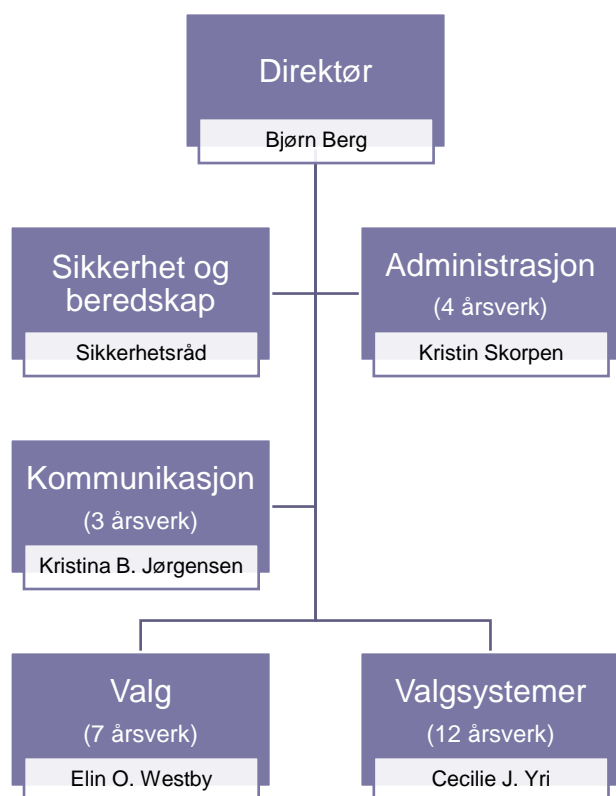
Valgdirektoratet har et tett samarbeid med kommunene og fylkeskommunene i valggjennomføringen. Valgdirektoratet samarbeider med Sametinget om avvikling av sametingsvalg, Longyearbyen lokalstyre om lokalvalg på Svalbard og Oslo kommune om direkte valg til bydelsutvalg. Valgdirektoratet samarbeider også med Utenriksdepartementet om tilrettelegging og gjennomføring av stemmegivning i utlandet. Det er videre et samarbeid med Skatteetaten om levering og oppdatering av manntall.

Virksomhetens formål er å bidra til et velfungerende demokrati ved å opprettholde befolkningens tillit til valggjennomføringen gjennom å legge til rette for frie, direkte og hemmelige valg.

Organisasjon og ledelse

Valgdirektoratet er organisert i fire avdelinger. I tillegg er det opprettet et sikkerhetsråd for å styre og koordinere sikkerhets- og beredskapsarbeidet i organisasjonen. Organisasjonen følger en tradisjonell linjestruktur der avdelingene i utgangspunktet har ansvar for egne fagområder. Grunnet Valgdirektoratets tjenesteportefølje er det imidlertid utstrakt samarbeid på tvers av avdelingene, og det benyttes ofte særskilte arbeidsgrupper og prosjekter for å løse de ulike oppgavene. Dette innebærer blant annet at ressurser fra de ulike avdelingene i stor grad benyttes på tvers av de organisatoriske skillelinjene.

Organisasjonskart pr 31.12.2020.

Presentasjon av utvalgte hovedtall ¹

	2018	2019	2020
Antall ansatte ²	28	35	25
Antall avtalte årsverk ³	27	29	25
Antall utførte årsverk (fra DFØ) ⁴	26	30	23
Samlet tildeling i mill. kroner	55,6	115,5	55,4
Utnyttelsesgrad ⁵	84 %	97 %	83 %
Sum driftsutgifter i mill. kroner ⁶	46,7	107,3	46,0
Lønnsandel av driftsutgifter ⁷	54 %	27 %	51 %
Lønnsutgifter per årsverk i tusen kroner	925	997	946
Utgifter til eksterne konsulenter i mill. kroner ⁸	8,8	25,6	12,8
Utgifter til utvikling, drift og forvaltning av EVA i mill. kroner ⁹	11,3	17,6	10,0
Utgifter til opplæring i mill. kroner ¹⁰	0,3	3,6	0,3
Utgifter til informasjon til velgerne i mill. kroner ¹¹	2,2	13,4	1,0
Utgifter til brukerstøtte og informasjon til kommunene/fylkeskommunene i mill. kroner ¹²	0,6	5,6	1,6

¹ 2019 er et valgår, hvor utgiftene økes som følge av valg gjennomføring

² Kilde: SSB, utfyllende kommentar i kap IV.

³ Kilde: SSB

⁴ Kilde: DFØ

⁵ Samlet forbruk over kap. 578, post 01-29 sammenlignet med tildelt beløp.

⁶ Inkluderer alle utgifter i Valgdirektoratet over kap. 578, post 01.

⁷ Inkluderer lønn til fast og midlertidige ansatte.

⁸ Utfyllende kommentar i kap IV.

⁹ Inkluderer utgifter til utvikling, drift og forvaltning av EVA, herunder utgifter til innleid kompetanse, uten lønn og personalutgifter til egne ansatte.

¹⁰ Inkluderer Valgdirektoratets utgifter til opplæringen av landets kommuner og fylkeskommuner, uten reiseutgifter til egne ansatte.

¹¹ Inkluderer Valgdirektoratets utgifter til informasjonskampanjer, kunngjøringer og annonsering

¹² Inkluderer utgifter til eksterne konsulenter i brukerstøtte og til utvikling av valgmedarbeiderportalen.no, IT- og telefonisystem og lønn til midlertidig ansatte.

III. Årets aktiviteter og resultater

Samlet vurdering

Gjennom 2020 har Valgdirektoratet jobbet målrettet og strukturert med å oppfylle de mål som er gitt gjennom samfunnsoppdrag og tildelingsbrev. Det er lagt ned store ressurser i tilrettelegging for valggjennomføringen i 2021, både med hensyn til å sikre nødvendig kompetanse, effektiv og sikker systemstøtte og øvrige tjenester til kommunene og fylkeskommunene.

Det har vært fokus på effektivisering og modernisering av Valgdirektoratets tjenester, hvor digitalisering er et viktig virkemiddel. Vi har startet arbeidet med å klargjøre for en landsdekkende innføring av digitale valgkort, basert på erfaringene fra forsøket i 2019. Vi har også lagt til rette for elektronisk innsamling av underskrifter til listeforslag i nært samarbeid med Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Prioriteringene i direktoratets handlingsplaner bygger på en helhetlig vurdering av både interne og eksterne evalueringer av valggjennomføringen i 2019 med fokus på kontinuerlig forbedring av tjenestene til velgerne, kommunene og fylkeskommunene. Det har også vært et økt fokus på valgstyrenes og fylkeskommunenes behov i valggjennomføringen, og mulige forbedringer av tjenestene til disse.

Avklaringer med hensyn til system- og rutinemessige konsekvenser av kommune- og regionreform har vært en høyt prioritert oppgave, og i tett samarbeid med KMD, Folkeregistermyndigheten og Kartverket. Direktoratets arbeid har hatt høyt fokus på tilgjengelighet for alle velgergrupper, i god dialog med brukerorganisasjonene for å bidra til at velgere med spesielle behov for assistanse blir ivaretatt best mulig.

Et internasjonalt trusselbilde i stadig endring forsterker betydningen av sikkerhet og beredskap i valggjennomføringen, og direktoratet har videreført og intensivert arbeidet for å øke sikkerheten og redusere risiko og sårbarhet i alle ledd.

Regnskapstall for 2020 viser at Valgdirektoratet har løst sine oppgaver for året innenfor sin bevilgning. Direktoratet har en mindretgift på 9,4 millioner kroner i 2020. Årsaken til mindretgiften er i hovedsak ubesatte stillinger og mindre reise- og kursvirksomhet grunnet koronapandemien. Til årsrapporten følger en detaljert oversikt over regnskapsåret 2020, og oversikten redegjør for utgifter Valgdirektoratet har hatt i tilknytning til forvaltningen av samfunnsoppdraget.

Vurdert opp mot Valgdirektoratets samfunnsoppdrag, tildelingsbrev og bevilgning anses dermed målene for 2020 i sin helhet som oppfylt. Under gjengis en oversikt over status på oppdrag og tilleggsoppdrag.

Oppdragsnr (omtale under mål)	Oppdrag	Frist	Status
1 (1)	<i>Følge opp evaluering av valg gjennomføring av valg 2017 og 2019</i>	28.02.20	Oppdrag levert 27.02.20
2 (1)	<i>Identifisere risikoelementer i valg gjennomføring 2021</i>	28.08.20	Oppdrag levert 20.08.20.
3 (1)	<i>Vurdere behov for endring i stemmeseddelutforming: Fase 1 til Stortingsvalg 2021, fase 2 alle stemmesedler fra 2023</i>	31.01.20, nye frister: fase 1 31.03.20, fase 2 ny frist 15.02.2021	Fase 1: oppdrag levert 03.02.20 Fase 2: oppdrag levert 15.02.2021
4 (1)	<i>Gi forslag til retningslinjer, rutiner og systemløsninger for arkivering av dataene fra EVA</i>	31.03.20, ny frist 30.11.20	Oppdrag levert 30.11.20
5 (1)	<i>Foreta skadevurdering som grunnlag for klassifisering av skjermingsverdige objekter og infrastruktur</i>	31.03.20	Oppdrag levert i juni 2020.
6 (2)	<i>Evaluere tilskudd til informasjonstiltak ved valg/ bistå med å fastsette forskrift</i>	31.03.20, ny frist 03.04.20	Oppdrag levert 03.04.20
7 (2)	<i>Utrede løsning for bedre tilgjengelighet til data fra valg gjennomføring</i>	28.02.20	Oppdrag levert 27.02.20
8 (2)	<i>Følge opp oppmerksomhetsmålingen fra 2019, utarbeide forslag kommunikasjonstiltak frem mot 2021</i>	30.06.20	Oppdrag levert 26.06.20
9 (2)	<i>Evaluere forsøk med elektronisk utsendelse av valgkort og sms-varsling velgere</i>	30.06.20, ny frist valgkort 03.04.20 og sms 30.11.20	Oppdrag med valgkort levert 03.04.20 og oppdrag om sms levert 30.11.20
10 (3)	<i>Foreslå tiltak for økt tilgjengelighet for velgere med nedsatt syn</i>	30.10.20	Oppdrag levert 27.10.20
11 (3)	<i>Evaluere valgutstyr, legge til rette for universelt utformet valgutstyr i 2021</i>	30.11.20	Oppdrag levert 30.11.20
12 (3)	<i>Sørge for tilgjengelige valglokaler for alle</i>	30.11.20	Oppdrag levert 30.11.20
Tillegg 1 (1)	<i>Lage digitaliseringstiltak for covid-19. Utvikle en digital løsning for innsamling av underskrifter på listeforslag</i>	<i>Løsning skal kunne tas i bruk innen 01.10.20</i>	Løsning lansert 09.10.20
Tillegg 2 (1)	<i>Lage en konsekvensutredning av forslagene i NOU 2020: 6.</i>	<i>Foreløpig utredning frist 26.10.20, endelig utredning frist 31.12.20</i>	Oppdragene levert 26.10.20 og 31.12.20.
Tillegg 3 (3)	<i>Utarbeide en handlingsplan for inkluderingsdugnaden</i>	Frist 1.12.20	Oppdrag levert 23.11.20
Tillegg 4 (1)	<i>Lage digitaliseringstiltak for covid-19 ved sametingsvalget 2021. Utvikle en digital løsning for innsamling av underskrifter på listeforslag til sametingsvalget</i>	<i>Løsningen skal kunne tas i bruk i løpet av januar 2021.</i>	Oppdrag levert 31.01.21

I det følgende gis en grundigere beskrivelse av hvert hovedmål, særskilte oppdrag knyttet til målet og eventuelt tilleggsoppdrag.

Mål 1: Korrekt og sikker valggjennomføring med tillit i befolkningen

«Avviklingen av valg i Norge har høy tillit i befolkningen. For å opprettholde den høye tilliten, er det viktig at kommuner og fylkeskommuner får god støtte og opplæring, og at valgadministrasjonssystemet EVA er brukervennlig, sikkert og i samsvar med lovgivningen. Valgdirektoratet har ansvaret for de operative støtteoppgavene til kommuner og fylkeskommuner ved valggjennomføring, samt drift og forvaltning av EVA.»

Prioritering, resultater og måloppnåelse

Direktoratet arbeider systematisk og strukturert for å sikre måloppnåelsen. Sentralt i dette arbeidet er å kontinuerlig forbedre alle tjenestene som tilbys som støtte i valggjennomføringen i kommunene og fylkeskommunene. I mellomvalgår består arbeidet i å planlegge og forberede støtten som skal gis i valgår. Faktisk måloppnåelse og effekten av arbeidet i mellomvalgår inntreffer i valgåret.

Direktoratet har i sitt forbedringsarbeid i 2020 tatt utgangspunkt i evalueringene etter valggjennomføringene i 2017 og 2019, og aktivt hentet innspill til forbedringer fra kommunene og fylkeskommunene. For å få til en korrekt og sikker valggjennomføring med tillit i befolkningen er det kritisk viktig at kommunenes og fylkeskommunenes praktiske valggjennomføring skjer i tråd med gode rutiner som samsvarer med lov og forskrift. På bakgrunn av dette har direktoratet prioritert å arbeide aktivt med å fornye portalen for valgmedarbeidere. Veiledningene og rutinene rundt praktisk gjennomføring av valg er forbedret og tilpasset de ulike målgruppene.

De nevnte evalueringene og innspillene viste at systemstøtten for valggjennomføringen oppleves som meget tilfredsstillende. De gav derfor ikke umiddelbare behov for å gjøre større endringer i funksjonaliteten i systemet, kun enkelte mindre justeringer. I stedet har direktoratet prioritert å planlegge en fornying av oppbyggingen av systemet, hvordan systemet best kan tilpasses framtidige krav og legge til rette for en mer smidig prosess ved endringer i systemet. Dette arbeidet bygger opp under målet om å fortsatt tilby et sikkert system med beste funksjonalitet og brukervennlighet også på lengre sikt.

Elektronisk valgadministrasjonssystem (EVA)

EVA er det elektroniske valgadministrasjonssystemet som Valgdirektoratet tilbyr kommunene, fylkeskommunene, Sametinget og Lokalstyret i Longyearbyen som et praktisk redskap i valggjennomføringen. Samtlige kommuner og fylkeskommuner benytter hele eller deler av EVA-systemet i

valggjennomføringen. EVA er et støttesystem, og erstatter ikke valgstyrenes ansvar for å påse at valget gjennomføres i tråd med regelverket.

For å forenkle og systematisere det praktiske arbeidet for valgmedarbeiderne i valggjennomføringen, er EVA-porteføljen bygget opp med tre hovedapplikasjoner, EVA Admin, EVA Skanning og EVA resultat.

EVA Admin er hovedapplikasjonen i systemet for valggjennomføring. Alle grunnlagsdataene som skal til for å gjennomføre valg registreres i EVA Admin, slik som kommunenes valgkretser, partienes listeforslag og manntallet. Her blir også stemmegivningene, og opptellingen av disse, registrert.

EVA Skanning benyttes for å styre maskinell opptelling av stemmesedler. De kommunene som kun foretar manuell opptelling, benytter ikke EVA Skanning.

EVA Resultat utarbeider valgprognoser og valgresultater fortløpende på bakgrunn av overførte data fra EVA Admin. Applikasjonen gir grunnlaget for resultatene som vises på valgresultat.no og i mediene, etter hvert som opptellingene registreres.

Videreutvikling av EVA i 2020

Valgdirektoratet skal sørge for at valgadministrasjonssystemet EVA er brukervennlig, sikkert og i samsvar med lovgivningen. I løpet av første kvartal i 2020 ble ny strategi for EVA-porteføljen ferdigstilt. Denne bygget på eksterne og interne evalueringer og har fokus på et sikkert og mer brukervennlig system. Strategien inneholder også kortsiktige og langsiktige mål knyttet til en modernisering og standardisering av de tekniske løsningene.

Strategiarbeidet som er gjennomført, peker mot en mer modularisert EVA-portefølje i tråd med gjeldende industristandard og sentrale føringer for arkitektur i offentlig sektor. Valgdirektoratet har utarbeidet en moderniseringsplan der konkrete og planfestede tiltak også skal gi en forbedret brukeropplevelse eller vesentlige forvaltningsmessige gevinster. Hensikten med dette er å imøtekomme fremtidige behov knyttet til sikkerhet, og forenkle arbeidet knyttet til videreutvikling av porteføljen. Basert på denne strategien har det blitt utarbeidet planer knyttet til stortingsvalget 2021 og mot fremtidige valg.

Valgdirektoratet har utarbeidet en moderniseringsplan (for EVA) der konkrete og planfestede tiltak også skal gi en forbedret brukeropplevelse eller vesentlige forvaltningsmessige gevinster.

Når det gjelder *EVA Admin* har det på kort sikt vært fokusert på å forberede og kvalitetssikre korrekt systemstøtte til stortingsvalget som skal gjennomføres med gammel geografi før regionreformen (19 valgdistrikter). Valget i 2019, 2021 og

framtidige valg skiller seg fra tidligere valg ved at geografi og valgdistrikt endres i større grad enn ved tidligere valg, noe som påvirker systemstøtten i betydelig grad. Videre er det arbeidet med mindre forbedringer som følge av tilbakemeldinger i evalueringer og behov utløst av veileder for universell utforming.

Skatteetaten fullførte i 2020 sitt moderniseringsprosjekt for folkeregisteret som innebærer at manntallet nå tilbys gjennom nye delingsmekanismer. Valgdirektoratet har i samarbeid med Skatteetaten laget en ny modul i EVA for å motta manntallet fra Skatteetatens nye tjenester, dette arbeidet ble ferdigstilt i desember 2020. Modulen for mottak av manntallet fra Skatteetaten er det første konkrete resultatet av moderniseringsplanen.

For *EVA Skanning* er det lagt ned betydelige ressurser i arbeidet med forbedring av skanning og tolkning av rettelser på stemmesedler for stortingsvalg. Dette er en videreføring av rammeverket som ble brukt ved valget i 2019. I forlengelsen av dette arbeidet har Valgdirektoratet bidratt i en arbeidsgruppe sammen med Kommunal- og moderniseringsdepartementet for optimalisere stemmesedler for maskinell lesing, uten at dette går på bekostning av velgerhensyn. Videre har Valgdirektoratet arbeidet med forbedringer og forenklinger for å redusere arbeidsmengde og risiko, dersom det oppstår behov for rettelser i applikasjonen, etter at den er distribuert til kommuner og fylkeskommuner. Det er også lagt ned et betydelig arbeid i utarbeidelse av en rammeavtale for leverandører av tjenester knyttet til maskinell telling. Dette skal gi tilfredsstillende leverandørstøtte til videre valg gjennomføringer.

EVA Resultat må tilpasses ny valggeografi som beskrevet i avsnittet om EVA Admin. Valgdirektoratet har analysert konsekvensene av endret geografi og konsekvensene for sammenlikning mot historiske valg.

Vi viser til kapittel om Styring og kontroll i virksomheten for nærmere omtale av systemsikkerhet og drift av EVA.

Fagstøtte

Valgdirektoratet har planlagt arbeidet med opplæring og veiledning for kommunene og fylkeskommunene fram mot valget 2021. For å gi god støtte og opplæring til brukerne har direktoratet hatt fokus på å videreutvikle tjenestene valgmedarbeiderportal, opplæring og brukerstøtte, blant annet gjennom en nyutviklet nettportal og et mer differensiert opplæringstilbud.

Valgmedarbeiderportal

Valgmedarbeiderportalen er Valgdirektoratets primære kanal for å formidle informasjon om hva kommunene og fylkeskommunene skal gjøre i forbindelse med valg gjennomføringen. Nettsiden inneholder temaside om de ulike fasene i valg gjennomføringen, opplærings- og veiledningsmateriell, brukerveiledning til EVA, valgkalender og svar på ofte stilte spørsmål. Den benyttes videre til å formidle viktig informasjon og nyheter underveis i valgåret.

Valgmedarbeiderportalen er også inngangsporten til direktoratets brukerstøtte.

Brukerstøtte

Valgdirektoratets brukerstøtte skal veilede og bistå brukerne i de spørsmål og problemstillinger som kan oppstå i forbindelse med valg gjennomføring. Med bakgrunn i evalueringene og erfaringene fra kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2019, har det blitt foretatt gjennomgang av brukerstøttetjenesten. Dette har ført til en ny organisering med formål å effektivisere og digitalisere arbeidsprosesser og forbedre kvaliteten i svarene og veiledningen. Arbeidet har blant annet resultert i en database av «Ofte Stilte Spørsmål» (OSS). Disse spørsmålene er publisert på valgmedarbeiderportalen.

Det er anskaffet et nytt brukerstøttesystem, som skal effektivisere saksbehandlingen og gi brukerne nødvendig hjelp og veiledning. En ny organisering av tjenesten og et nytt brukerstøttesystem, gir en mer effektiv og dynamisk støtte med forbedret kvalitet.

For å gi god støtte og opplæring til brukerne har direktoratet hatt fokus på å videreutvikle tjenestene valgmedarbeiderportal, opplæring og brukerstøtte, blant annet gjennom en nyutviklet nettportal og et mer differensiert opplæringstilbud.

Opplæring / E-læring

På opplæringsområdet har direktoratet i 2020 planlagt for et mer differensiert og digitalt opplæringstilbud. Tilgjengelighet og brukervennlighet til produktene har ligget til grunn når tilbudet har blitt utviklet. Til valget i 2021 skal direktoratets opplæringstilbud baseres på filmer og e-læringskurs, som bygger på det veiledningstilbudet valgmedarbeiderportalen gir.

Det er planlagt filmproduksjoner tematisk ut fra en kartlegging direktoratet har gjort ut fra evalueringer, tilbakemeldinger fra brukerne, og tidligere erfaringer fra valg og opplæringssamlinger. For å sikre kvalitet i filmproduksjonen har det blitt inngått en rammeavtale med leverandør for informasjon- og veiledningsfilmer. Produksjonen av den første filmen startet opp i desember, og vil fortsette i 2021.

Til kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2019 produserte direktoratet syv e-læringskurs. Disse ble i 2020 oppdatert med nye illustrasjonsfilmer og innhold til 2021-valget. Kursene har fått et eget område på den nyutviklede valgmedarbeiderportalen, som integrerer kursene i en helhetlig veiledningen til valg gjennomføringen.

Direktoratet følger utviklingen av Covid-19 og har lagt planer for å starte produksjon av egne e-læringskurs om valg gjennomføring i lys av Covid-19.

Særskilte oppdrag gitt i tildelingsbrev

For 2020 ble det direktoratet gitt særskilte oppdrag for å nå målsettingen om korrekt og sikker valg gjennomføring med tillit i befolkningen. De særskilte oppdragene under mål 1, gitt av Kommunal og moderniseringsdepartementet, var i 2020:

Oppdrag 1

«Direktoratet skal følge opp evalueringen av gjennomføringen av kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2019 innen alle direktoratets tjenesteområder. Direktoratet skal også følge opp evalueringer av sametingsvalget i 2017. Oppsummering av funn fra evalueringene og forslag til oppfølging, skal oversendes departementet.»

Direktoratet leverte en rapport som oppsummerte alle gjennomførte evalueringer etter kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2019. Rapporten inneholdt en vurdering av resultatet fra evalueringene målt opp mot de ulike tjenestene som direktoratet tilbyr for å opprettholde befolkningens tillit til en korrekt og sikker valg gjennomføring. Funn fra evalueringene er fulgt opp i videre utvikling og forbedringer av alle tjenestene.

Oppdrag 2

«Valgdirektoratet skal identifisere risikoelementer knyttet til valg gjennomføringen i 2021. Disse skal gjennomgås første gang i styringsmøte 2, der konsekvens og risikotoleranse vil bli drøftet. Dette arbeidet skal følges opp med løpende risikoanalyser fram mot valget i 2021.»

Valgdirektoratet oversendte i august 2020 en rapport med oversikt over de identifiserte risikoer som er vurdert som mest kritisk for valg gjennomføringen i 2021. Rapporten er en oppsummering av et systematisk ROS-arbeid i en arbeidsgruppe med representanter fra alle tjenesteområder i direktoratet. Denne arbeidsgruppen jobber etter prinsipper fra Digitaliseringsdirektoratets fagsider om internkontroll og risikostyring.

De ulike tjenestegruppene er ansvarlige for å identifisere og beskrive hendelser, vurdere risikonivå og planlegge og iverksette tiltak for sine ansvarsområder. Tjenestegruppene møtes regelmessig i arbeidsgruppen for å samkjøre og løfte relevante problemstillinger. Valghendelsesansvarlig har særlig ansvar for å følge opp eksterne risiki. Arbeidsgruppen som jobber med Valgdirektoratets risiko- og sårbarhetsanalyse for valg gjennomføringen videreføres i 2021, og oppfølging- og rapporteringsfrekvens økes.

Oppdrag 3

«Valgdirektoratet skal vurdere om det er behov for å gjøre endringer i stemmesedlenes utforming for å gjøre dem bedre

tilpasset maskinell opptelling (skanning). Direktoratet skal utrede konsekvensene av de foreslåtte endringene, og vurdere om forslagene innebærer at det må gjøres endringer i valgforakriften. Forslag til endringer skal oversendes departementet.»

Oppdrag 3 ble delt i to faser. I første fase har Valgdirektoratet, i samarbeid med Kommunal- og moderniseringsdepartementet, utarbeidet forslag til endring av stemmeseddel til Stortingsvalg 2021. Endringene har i hovedsak tatt sikte på å effektivisere den maskinelle opptellingen av stemmesedlene. Nye stemmeseddelmaler er implementert og gjort klar for valget i 2021.

Andre fase av oppdrager har vært å utrede hele stemmeseddelporteføljen som skal benyttes fra valget i 2023 og videre fremover. Valgdirektoratet har sett på hvordan dages stemmesedler kan utformes for å bedre ivareta hensyn knyttet til maskinell opptelling, uten at det går på bekostning av tilgjengelighet og brukervennlighet.

Oppdrag 4

«Valgdirektoratet skal, i samarbeid med departementet, utarbeide forslag til retningslinjer, rutiner og systemløsning(er) for arkivering av dataene fra EVA.»

Gjennom oppdraget har direktoratet kartlagt og utredet alternative løsninger for en hensiktsmessig arkivering av data fra EVA. Det er et behov for å få nedfelt retningslinjer og rutiner som sikrer at dataene blir arkivert i henhold til lovverk og behov. anbefalt løsning er at ansvarsforholdet med hensyn til arkivering av data fra EVA presiseres i databehandleravtale som inngås mellom Valgdirektoratet og den enkelte kommune og fylkeskommune. Direktoratet anbefaler videre at det utarbeides retningslinjer og rutiner med beskrivelse av hvordan dataene fra EVA skal arkiveres i henhold til lovverk samt allmenne behov. Det foreslås at Valgdirektoratet gis ansvar for arkivering av disse rapportene når alle valgoppgjør er ferdig og konstituering er gjennomført.

Oppdrag 5

«Som grunnlag for arbeidet med klassifisering av skjermingsverdige objekter og infrastruktur etter sikkerhetsloven § 7-2, skal Valgdirektoratet foreta en skadevurdering i tråd med virksomhetssikkerhetsforskriften § 57 og NSMs håndbok i skadevurdering.»

Valgdirektoratet er bedt om å foreta en skadevurdering, i tråd med virksomhetssikkerhetsinstruksen §57 og Nasjonale sikkerhetsmyndigheters (NSM) håndbok i skadevurdering, for å skape grunnlaget i arbeidet med å identifisere og klassifisere skjermingsverdige objekter og infrastruktur. Dette oppdraget har sammenheng med departementets utpeking

av «gjennomføring av valg» som en grunnleggende nasjonal funksjon (GNF) jf. sikkerhetsloven § 2-1.

Det er gjennomført en felles sesjon med Kommunal- og moderniseringsdepartementet, der NSM veiledet Valgdirektoratet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) i det videre arbeidet.

Direktoratet har i 2020 gjennomført en skadevurdering av objekter, infrastruktur og informasjonssystemer som er av avgjørende betydning for overnevnte GNF. Skadevurderingen ble oversendt KMD juni 2020.

Tillegg nr 1 Digitaliseringstiltak for å avhjelpe konsekvenser av utbruddet av covid-19

Med bakgrunn i Utbruddet av covid-19 fikk Valgdirektoratet i oppdrag å utvikle en digital løsning for innsamling av underskrifter på listeforslag som ivaretar krav til digital sikkerhet og personvern på en måte som sikrer tillit til valgloven. Nødvendige risikovurderinger skulle foretas.

Etter at tilleggsoppdraget var mottatt på forsommeren startet Valgdirektoratet å prosjektere, planlegge og igangsette prosjektet i samarbeid med ekstern leverandør. Selve utviklingen ble gjennomført på høsten, og en digital løsning for innsamling av underskrifter på listeforslag ble lansert 9. oktober 2020. Ved utgangen av 2020 hadde det blitt opprettet 168 lister og samlet inn 2544 underskrifter gjennom løsningen.

Tillegg nr 4: Digitaliseringstiltak for å avhjelpe konsekvenser av utbruddet av covid-19 ved sametingsvalget 2021

Med bakgrunn i Utbruddet av covid-19 fikk Valgdirektoratet i oppdrag å utvikle en digital løsning for innsamling av underskrifter på listeforslag til sametingsvalget som ivaretar krav til digital sikkerhet og personvern på en måte som sikrer tillit til sametingsvalget. All tekst i løsningen skal oversettes til nordsamisk, sørsamisk og lulesamisk. Nødvendige risikovurderinger skulle foretas.

I månedsskiftet november/desember fikk Valgdirektoratet i oppdrag å lage en versjon av den digitale løsningen innsamling av listeforslag som kan brukes til å opprette og signere listeforslag til sametingsvalget. Ved inngangen til 2021 forventer Valgdirektoratet å kunne levere løsningen i løpet av januar 2021 som beskrevet i tilleggsoppdraget.

Tillegg nr 2: Konsekvensutredning av forslagene i NOU 2020: 6

Departementet ber om at Valgdirektoratet gjennomgår utvalgets utredning i sin helhet og utreder de administrative og økonomiske konsekvensene forslagene som diskuteres, har for EVA. Departementet ber samtidig om at direktoratet oversender en foreløpig vurdering av konsekvensene av utvalgets forslag til endringer i Grunnloven innen 26. oktober

2020. Departementet ber særlig om at direktoratet i den foreløpige vurderingen anslår hvor lang tid det vil ta å iverksette disse endringene i EVA til valget i 2025.

Direktoratet har gjennom oppdraget foretatt en konsekvensutredning gjennom to utredninger, der den ene var avgrenset til konsekvenser for EVA ved de ulike forslagene om endring i Grunnloven som ble levert 23. oktober 2020. Den andre konsekvensutredningen som ble levert 31. desember 2020 har hatt hovedfokus på foreslåtte endringer i valgloven og konsekvensene de vil få for EVA. Sammen gir de et fullstendig bilde av konsekvensene for EVA der Valglovutvalget har foreslått endringer i grunnloven og valgloven. Drøftede alternativer som ikke er foreslått endret av valglovutvalget er utelatt.

Mål 2: Velgerne har nødvendig informasjon om valg

«Informasjonsbehovet er stort hos velgere, media, politiske partier og andre interessenter i forbindelse med valg. Valgdirektoratet skal sørge for tilstrekkelig, tilgjengelig og forståelig informasjon til de ulike målgruppene. Valgdirektoratet forvalter en tilskuddsordning for informasjonstiltak ved valg. Som en del av ansvaret for EVA, skal Valgdirektoratet også formidle valgresultater, samt utarbeide og formidle valgprognoser.»

Prioritering, resultater og måloppnåelse

Valgdirektoratet arbeider målrettet med å stadig forbedre informasjonen om valg til alle målgruppene. Hovedvekten av informasjonen om valggjennomføringen formidles og publiseres i valgåret, mens forbedringene og forberedelsene inn mot valggjennomføringen skjer i mellomvalgår.

Måloppnåelsen kan i stor grad måles direkte ved evalueringer og oppmerksomhetsmålinger av direktoratets tiltak innen valginformasjon. Direktoratets måloppnåelse er i noen grad indirekte avhengig av informasjonsaktiviteten hos den enkelte kommune, og noen tiltak må ta hensyn til dette.

Direktoratet har i forberedelsene i mellomvalgsåret 2020 tatt utgangspunkt i evalueringene etter valggjennomføringene i 2017 og 2019. Oppsummert viser evalueringene at informasjonen til velgerne bør visualiseres mer, og tilgjengeligheten, tidspunktet for profilering og innholdet i informasjonen må forbedres. Dette har gitt føringer for direktoratets arbeid og bruk av ressurser i 2020.

Effektiv og målrettet kommunikasjon er en kritisk suksessfaktor for måloppnåelse. Valgdirektoratets rolle i å støtte kommuner og fylkeskommuner i valggjennomføringen, stiller store krav til kommunikasjon med mange målgrupper i mange kanaler. For å nå målet om nødvendig informasjon

har direktoratet i 2020 prioritert å utforme en strategi for valginformasjon for perioden 2021 til 2027 og implementert strategien i planleggingen av stortings- og sametingsvalget 2021.

Det bærende elementet i strategien, er en digitalisering av informasjon kombinert med et økt fokus på direkte kommunikasjon med velgerne. I 2020 er strategien lagt til grunn for arbeidet med alle direktoratets kommunikasjons tiltak, fra elektronisk utsendelse av valgkort til digitalisering av valgmateriellet. For å underbygge og håndtere dette, har direktoratet også lagt ned mye tid i å planlegge en større videreutvikling av Valgdirektoratets nettsted, valg.no, som et ledd i å nå målet om å gi velgerne nødvendig informasjon om valg.

Det bærende elementet i strategien, er en digitalisering av informasjon kombinert med et økt fokus på direkte kommunikasjon med velgerne.

Informasjon til velgerne

Velgerne har forskjellige behov. Dette må gjenspeiles i hvordan Valgdirektoratet presenterer informasjon til de forskjellige målgruppene, og hvilke kanaler som skal benyttes for å nå dem.

Nettsiden valg.no er Valgdirektoratets viktigste kanal for informasjon om valg til velgerne. I et mellomvalgsår som 2020 domineres siden av generell informasjon om den norske valgordningen.

I 2020 hadde Valg.no 212.980 sidevisninger (179.282 unike sidevisninger) I en analyse av visningstallene går det frem at siden er betydelig mer besøkt i perioden fra oktober til desember enn tidligere på året. I perioden fra januar til september er det i gjennomsnitt 9.700 sidevisninger per måned, mens det i perioden fra oktober til desember er 41.900 sidevisninger per måned. I denne perioden er informasjon om tilskuddsordningen og listeforslag temaene som genererer mest trafikk på nettstedet.

Parallelt har direktoratet jobbet med å planlegge og forberede informasjon om det kommende stortingsvalget i 2021, både på nettsiden og i sosiale medier. Kanalene rustes for å ivareta informasjonsbehovet blant velgerne i det kommende valget. I den forbindelse er det planlagt et prosjekt for å videreutvikle nettstedet på en måte som gjør det mulig å presentere mer visuelt innhold og gjøre det enklere å finne frem til relevant informasjon for de ulike målgruppene som bruker nettstedet.

Formidling av valgresultat og prognoser

Valgdirektoratet har siden direktoratet ble opprettet hatt avtaler med flere riks- og regionaldekkende medier om formidling av valgresultater og prognoser. Mediene som tegner avtale med Valgdirektoratet får tilgang til prognoser kl.

19.30 valgdagen. Blant avtalens bestemmelser er at mediene overholder sperrefristen for publisering av prognose/valgresultater som er 21.00. Valgdirektoratet har tatt kontakt med medier som direktoratet har hatt avtale med tidligere og tilbudt dem samarbeid på tilsvarende vilkår for stortings- og sametingsvalget 2021.

Utvikling av valglokaler.no

Valglokaler.no er en mye brukt side der velgerne enkelt kan finne adresse, karthenvising og åpningstider til hvilket som helst forhåndsstemme- eller valgtingslokale i Norge. I 2020 har direktoratet satt i gang en utvikling av siden slik at valglokaler.no ved valget i 2021 også inneholder valglokaler i utlandet, på Svalbard og Jan Mayen. Siden får også et symbol som viser hvilke valglokaler som er tilgjengelig for alle velgergrupper.

Valgkort

I 2020 har direktoratet i samarbeid med departementet fulgt opp erfaringer med og evaluering av forsøket med elektronisk valgkort. På bakgrunn av denne evalueringen endret Kommunal- og moderniseringsdepartementet ved utgangen av 2020 gjeldende forskrift for valgkort. Endringen medfører at velgere fra og med valget 2021 får tilsendt valgkortet digitalt. Unntatt fra dette er velgere som har reservert seg fra digital kommunikasjon med det offentlige eller som er å anse som inaktive brukere av slik kommunikasjon.

Valgmateriell

I forkant av kommunestyre- og fylkestingsvalget 2019 utvidet Valgdirektoratet sin visuelle profil. Denne profilen ble i første omgang tatt i bruk på direktoratets digitale flater samt i fysiske kampanjer i de større byene. Ved valget 2021 skal den utvidede profilen også brukes i utformingen av valgmateriellet. Valgdirektoratet er derfor i gang med å få utarbeidet nytt design i samsvar med utvidet grafisk profil, en prosess som fortsetter inn i 2021.

Direktoratet har i 2020 sett på hvordan valgmateriellet i økende grad kan digitaliseres, en prosess som kommer til å gå over flere år.

Særskilte oppdrag gitt i tildelingsbrev

Kommunal- og moderniseringsdepartementet gir følgende oppdrag under mål 2 i tildelingsbrevet for 2020:

Oppdrag 6

«Valgdirektoratet skal evaluere ordningen med tilskudd til informasjonstiltak ved valg, og bistå departementet i arbeidet med å fastsette en forskrift for tilskuddsordningen.»

Frem til og med kommunestyre- og fylkestingsvalget 2019, har grunnlaget for tildeling av tilskudd til informasjonstiltak ved valg, basert seg på retningslinjer utarbeidet av Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Som følge av en evaluering, utarbeidet direktoratet i samarbeid med departementet, en ny forskrift for tilskuddsordningen i 2020. Denne fastsatte departementet høsten 2020 slik at den ble implementert ved lansering av tilskuddsordningen for 2021.

Oppdrag 7

«Valgdirektoratet skal utrede løsninger for enklere og bedre tilgjengelighet til data fra valggjennomføringen. Utredningen skal bygge på tilgjengelige data i EVA, og kartlegging av forskjellige interessentgruppers behov og ønsker.»

Det er mange grupper som har interesse for valgdata. Det kan være forskere, medier, offentlige og private organisasjoner eller vanlige borgere. Alle disse gruppene har forskjellige behov som direktoratet opp gjennom årene har dekt ved å hente ut data fra EVA. Dette er tidkrevende og tungvint for direktoratet og for brukerne. I 2020 har derfor direktoratet gjennomført en grundig kartlegging av hvilke grupper som ønsker tilgang på valgdata samt kartlagt hvilke data som blir etterspurt. På bakgrunn av dette har direktoratet spesifisert et utvalg «datapakker» som direktoratet vil gjøre tilgjengelig de kommende årene. Isolert skal disse datapakkene fortelle om avgrensede områder ved et gitt valg, mens de samlet skal fortelle «hele historien om valget».

Oppdrag 8

«Valgdirektoratet skal følge opp oppmerksomhetsmålingen som ble gjennomført etter valggjennomføringen i 2019, og utarbeide forslag til kommunikasjonstiltak fram mot valgene i 2021.»

Det overordnede resultatet av oppmerksomhetsmålingen som ble gjennomført etter valggjennomføringen i 2019, viste at kommunikasjonstiltakene fra Valgdirektoratet nådde 8 av 10 stemmeberettigede. På bakgrunn av funnene i oppmerksomhetsmålingen, konkluderte Valgdirektoratet med at det er nødvendig å opprettholde en bredde i type

kommunikasjonstiltak og i kanalene som nyttes for å spre disse.

Valgdirektoratet har derfor levert et forslag til kommunikasjonstiltak fram mot valgene i 2021 som er inndelt i fire kategorier: digitale, direkte, fysiske og andre kommunikasjonstiltak. Sammen underbygger de det overordnede målet med kommunikasjonstiltakene om å sørge for at velgerne har nødvendig informasjon om valg.

Oppdrag 9

«Valgdirektoratet skal i samarbeid med departementet følge opp erfaringer med og evaluering av forsøket med elektronisk utsendelse av valgkort og SMS-varsling til velgere og brevutsendelse til definerte velgergrupper.»

Valgdirektoratet har evaluert forsøket med elektronisk utsendelse av valgkort i 2019, og fremmet innstilling til KMD om full implementering av digitale valgkort til valget i 2021. Innstillingen er tatt til følge og digitale valgkort er besluttet innført til valget i 2021. Valgdirektoratet har også evaluert erfaringene SMS- og brevutsendelser ved valget i 2019, samt erfaringene fra Institutt for samfunnsforskning ved valgene i 2015 og 2017.

Ut fra evalueringene har Valgdirektoratet gitt anbefalinger om differensiering av utvalget for utsendelser ved valget i 2021.

Mål 3: God tilgjengelighet ved valg

«God tilgjengelighet for alle velgere uavhengig av funksjonsevne er et viktig demokratisk prinsipp. Direktoratet har ansvar for at kommunene har god informasjon om hvordan de kan tilrettelegge, og hvilke krav som stilles i regelverket. Valgdirektoratet skal også sørge for at det er mulig for kommunene å anskaffe universelt utformet valgutstyr.»

Prioritering, resultater og måloppnåelse

Valgdirektoratet har arbeidet systematisk og målrettet med å oppnå målet om at det skal være god tilgjengelighet for alle velgere ved valg. Måloppnåelse for direktoratet er også på dette området knyttet til kommunenes faktiske tilrettelegging ved valglokaler og stemmegivninger ved valggjennomføringen i valgår. Evalueringer av tilgjengeligheten er sentralt element i arbeidet med å forbedre tilgjengeligheten, og evalueringene må inneholde vurderinger fra både kommunenes og velgeres ståsted.

I mellomvalgår arbeider direktoratet med å planlegge og forberede arbeidet med å informere og veilede kommunene

om hvordan best legge til rette for at alle velgere som ønsker kan avlegge sin stemme i et valglokale/forhåndsstemmelokale. Erfaringene og evalueringene fra de siste valggjennomføringene har gitt grunn til å prioritere området noe mer, og sette inn flere ressurser i arbeidet med tilgjengelighet. I hvor stor grad arbeidet for god tilgjengelighet ved valg har vært vellykket, manifesteres ved faktisk valggjennomføring i valgår.

Arbeid med tilgjengelighet

Etter kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2019 gjennomførte Valgdirektoratet en evaluering av tilgjengelighet ved valg. Evalueringen bestod av en spørreundersøkelse som ble sendt til et utvalg i Gallup-panelet samt observasjoner gjort ute i kommunene i forhåndsstemmeperioden og på valgdagen. Resultatene viser at de aller fleste var fornøyde med tilgjengeligheten ved valget. Dette gjaldt både i hvilken grad valglokalene var tilrettelagt for alle og kvaliteten på hjelpen de fikk av valgmedarbeidere. Observasjonene konkluderte også med at valget i stor grad var tilgjengelig for alle. Resultatene viste imidlertid at svaksynte var mindre fornøyde med tilgjengeligheten enn andre grupper. Svaksynte velgere opplevde også størst utfordringer knyttet til det å avgi sin stemme på egenhånd, ivaretagelse av hemmelig valg og assistanse i valglokalet.

Direktoratet har i sitt arbeid med tilgjengelighet i 2020 fokusert på å gjennomføre tiltak som bidrar til å forbedre tilgjengeligheten på de områdene evalueringen viste at målgruppene var mindre fornøyde.

Særskilte oppdrag gitt i tildelingsbrev

Kommunal- og moderniseringsdepartementet gir følgende oppdrag under mål 3 i tildelingsbrevet for 2020:

Oppdrag 10

«Direktoratet skal følge opp evaluering av tilgjengelighet ved kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2019 for velgere med nedsatt syns- og bevegelsessevne. I samarbeid med departementet skal direktoratet foreslå tiltak for økt tilgjengelighet for velgere med nedsatt syn.»

For å følge opp omtalte rapport, ønsket Valgdirektoratet å se på hvilke tiltak som spesielt kunne bedre tilgjengeligheten for velgere med nedsatt syn. Direktoratet har derfor vært i dialog med Norges Blindforbund og Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO) for å diskutere og få innspill på hvilke tiltak som kan iverksettes for denne gruppen velgere. Høsten 2020 leverte direktoratet en rapport til Kommunal- og moderniseringsdepartementet med anbefalte tiltak basert på denne dialogen.

Oppdrag 11

«Valgdirektoratet skal følge opp evaluering av valgutstyr, både mht. utforming og tilgjengelighet, og i 2020 starte arbeidet med å legge til rette for at universelt utformet valgutstyr fortsatt er tilgjengelig for kommunene i 2021.»

Oppdraget ble gitt Valgdirektoratet for å sikre kommunene tilgang til valgutstyr gjennom en felles rammeavtale for anskaffelser. Dette er viktig for kommunenes mulighet til å etterleve gjeldende lover og forskrifters krav til tilgjengelighet og universell utforming, og i tråd med direktoratets ansvar for å ivareta statens operative rolle i valggjennomføring.

Valgdirektoratet har fokusert på å forbedre de deler av valgutstyrsporteføljen som er mest hensiktsmessig sett i forhold til nytteverdi, tidsbruk og risiko fram til valget 2021. Dette innebærer blant annet å:

- Justere valgavluken for å bedre funksjonaliteten for rullestolbrukere, og reduserer utfordringene knyttet til logistikk og lagring hos kommunene.
- Endre størrelsen på stemmeseddeltassettene inne i avluken og merkingen av partinavnet på kassetten.
- Forbedre valgurnen for å redusere utfordringene knyttet til logistikk og lagring hos kommunene samt vurdere å produsere urnen i et lettere materiale.

Siden eksisterende rammeavtale gjelder til og med valget 2021, har Valgdirektoratet også utredet forslag til tiltak og plan for gjennomføring av ny anskaffelse som gjør universelt utformet utstyr tilgjengelig for kommunene etter valget i 2021.

Oppdrag 12

«Direktoratet skal følge opp funn i evalueringene fra valget, og i 2020 kartlegge hvordan de kan bidra til at kommunene sørger for at valglokalene er tilgjengelige for alle velgere.»

Å legge til rette for at alle velgere kan avlegge sin stemme, er en oppgave kommunene bruker mye tid og ressurser på. Evalueringene fra valget viste også at de fleste valglokalene er tilgjengelig for alle. Samtidig har kommunene få praktiske hjelpemidler og retningslinjer å støtte seg til i dette arbeidet.

Valgdirektoratet utarbeidet derfor en veileder for å hjelpe kommunene til å tilby valglokaler som er tilgjengelige for alle velgere. Selv om det ideelle er universelt utformede valglokaler, er tilbakemeldingene fra kommunene at det kan være vanskelig å utelukke finne egnede valglokaler i slike bygninger. Veilederen til direktoratet fokuserer derfor på å hjelpe kommunene til å velge egnede valglokaler og avdekke hvilke praktiske grep kommunen bør gjennomføre for å gjøre disse mest mulig tilgjengelige for alle velgere.

Alle valglokalene som oppfyller kravene i veilederen, blir markert som tilgjengelige på nettsiden valglokal.no.

IV. Styring og kontroll i virksomheten

Valgdirektoratet jobber kontinuerlig for å sikre at organisasjonen er i stand til å ivareta sine oppgaver på en trygg og forsvarlig måte. I 2020 er arbeidet med oppbygging og utvikling av Valgdirektoratets interne virksomhet, arbeidsmiljø og samhandling videreført med fokus på å forberede Stortingsvalget og Sametingsvalget 2021.

Vesentlige forhold

Risikostyring

Valgdirektoratet har i løpet av 2020 foretatt løpende analyser av risiko og sårbarhet knyttet til tjenester til virksomhetsstyring og valg gjennomføringen. Fokuset har vært på å etablere gode rutiner for beskrivelse av potensielle hendelser med tilhørende sannsynlighet og konsekvens.

Valgdirektoratets risikoanalyser er oversendt KMD i h.h.t. angitte frister i styringskalenderen for 2020.

Arbeidet med analyse og rapportering av risiko og sårbarhet videreføres inn i valgåret 2021.

Internkontroll

Valgdirektoratet anser tilstanden på egen internkontroll som godt ivaretatt i henhold til retningslinjer for internkontroll i staten. I 2020 har Valgdirektoratet oppdatert policyer, retningslinjer, prosedyrer og prosessbeskrivelser.

Personvern

Valgdirektoratet har i 2020 utarbeidet en avtale om behandling av personopplysninger ved kommuner og fylkeskommuner sin bruk av valgadministrasjonssystemet EVA i valg gjennomføringen. Avtalen forplikter Valgdirektoratet til å behandle personopplysninger på vegne av kommuner og fylkeskommuner på en sikker måte, og i samsvar med den til enhver tid gjeldende lovgiving.

Bemannings-, kapasitets- og kompetansesituasjon

For Valgdirektoratet vil bemanningssituasjonen variere fra valgår til mellomvalgsår. I et valgår er det behov for midlertidig ansatte i tilknytning til brukerstøtte. Antall ansatte fra 2019 til 2020 er derfor redusert.

Når det gjelder faste stillinger, har det gjennom 2020 vært 8 tiltredelser, alle i faste stillinger. Det er tilsatt ett fast årsverk i avdeling for administrasjon, ett fast årsverk i avdeling for kommunikasjon, tre faste årsverk i avdeling for valg og tre årsverk i avdeling for valgsystemer. Det har vært syv fratredelser i løpet av året.

Det har vært viktig å fortsette arbeidet med å rekruttere og sikre kompetansen i hele organisasjonen fram mot valget i 2021. Det har også vært et midlertidig behov for å leie inn eksterne IT-konsulenter for å sikre nødvendig kapasitet til å gjennomføre planlagte prosjekter og oppgaver innen systemutviklingen. Direktoratet har også hatt behov for innleid spesialkompetanse knyttet til sikkerhet og beredskap.

De fleste av kompetansehevingstiltakene i kompetanseplan for 2020 er utført, selv om koronapandemien har medført noen avlyste kurs. De fleste kompetansehevende tiltak har latt seg gjennomføre digitalt. Det er foretatt kompetanseheving blant annet innen offentlige anskaffelser, organisasjon og ledelse, prosjektledelse, økonomi og regnskap, offentlig forvaltning og systemutvikling.

Prosjekter og systemer

Det har ikke vært gjennomført noen strukturelle endringer i organisasjonen i 2020. På tvers av linjestrukturen har det vært gjennomført flere store og små prosjekter. Prosjektene har vært gjennomført etter prinsipper og maler i Digitaliseringsdirektoratet (Digdir) sin prosjektveiviser.

Prosjektstyringsverktøy (Projectplace) benyttes i hele organisasjonen for planlegging og styring av sentrale prosjekter og aktiviteter. Verktøyet er også sentralt for å strukturere og samordne og videreutvikle direktoratets tjenesteportefølje.

Forvaltning av eiendeler

Valgdirektoratet har eiendeler innen områdene inventar og teknisk IT-utstyr. Inventar består av kontormøbler og kontorutstyr i Valgdirektoratets kontorlokaler i Tønsberg. Teknisk IT-utstyr består av servere og annen infrastruktur knyttet til drift av fagsystemene i valggjennomføring (EVA-porteføljen). Alle eiendeler er i sin helhet kostnadsført ved anskaffelse.

Riksrevisjonen

Det er gjennomført et revisjonsbesøk av Riksrevisjonen i desember 2020. Riksrevisjonen hadde ingen merknader til årsregnskapet.

Informasjonssikkerhet

Valgdirektoratet jobber kontinuerlig med å forbedre sikkerheten i direktoratet, både internt og i tjenestene som leveres. Det er tett samarbeid med sentrale samfunnsaktører på området. Direktoratet samarbeider med blant annet Nasjonale sikkerhetsmyndigheter (NSM), Politiets sikkerhetstjeneste (PST) og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) for å opprettholde et oppdatert bilde på trusler, sårbarheter og anbefalte sikringstiltak.

Valgdirektoratet har løpende fulgt med på anbefalinger fra NSM knyttet til covid-19-situasjoner og implementert de tiltak som anses som relevante. Valgdirektoratet har også gjennomført anskaffelse av ekstern sikkerhetskonsulent for å bidra i sikkerhetsarbeidet i forbindelse med valggjennomføringen i 2021.

Løpende gjennom året har Valgdirektoratet gjennomført kompetansehevende tiltak på sentrale ressurser innenfor sikkerhetsområdet. Dette innebærer blant annet deltagelse på relevante konferanser, opplæring via e-læringskurs fra NSM og ulike aktiviteter knyttet til nasjonal sikkerhetsmåned.

Arbeidet med å kartlegge kritiske leverandørkjeder er i avslutningsfasen, overlevering av rapport forventes i starten av 2021. Videre arbeid i denne prosessen vil fokusere på å styrke leveransesikkerhet i kritiske ledd for å sikre at viktige leveranser i forbindelse med valggjennomføringen ikke uteblir.

Forvaltning og drift av EVA

Systemssikkerhet

Valgdirektoratet arbeider kontinuerlig med å forbedre sikkerheten i systemene. Koderevisjoner er en sentral del av denne forbedringsprosessen, og gir avgjørende innspill i

forbedringen av systemenes kodekvalitet og systemarkitektur.

Koderevisjon gjennomføres for å avdekke eventuelle feil eller mangler i kildekoden eller systemarkitekturen som kan ha konsekvenser i valggjennomføringen.

Valgdirektoratet har en kontinuerlig prosess for koderevisjon, med bistand fra eksterne aktører. Koderevisjon gjennomføres for alle applikasjonene i EVA-porteføljen. Målsetningen er å øke sikkerheten i systemene gjennom en uavhengig vurdering av kildekode og systemarkitektur for hele EVA-porteføljen, der potensielle svakheter belyses. Resultatet fra koderevisjonene i 2020 bekrefter at sikkerheten i løsningen er god.

Resultatene fra koderevisjonene i 2020, med anbefalte tiltak, er gjennomgått og tiltak er iverksatt og gjennomført før produksjonssetting av EVA i januar 2021.

Valgdirektoratet er med bakgrunn i gjennomførte aktiviteter trygg på at EVA-porteføljen ivaretar kravene til god sikkerhet og kvalitet, og er tilstrekkelig sikret for stortings- og sametingsvalget i 2021.

Drift av systemer

Valgdirektoratet drifter selv de IT-tekniske installasjonene som kreves for å levere tjenestene i EVA. I 2020 har det vært arbeidet med utskifting og oppgradering av Valgdirektoratets infrastruktur for systemutvikling, og produksjonsmiljøene. Formålet med arbeidet har vært å sikre systemene best mulig.

Det er foretatt forbedringer som gjør arbeidet med utrulling og oppgraderinger av EVA applikasjonen enklere, raskere og sikrere.

Det har vært gjennomført sikkerhetstester av Valgdirektoratets IT-systemer, og anbefalinger og tiltak er fulgt opp og iverksatt.

Et betydelig arbeid er også utført for å kunne tilgjengeliggjøre sertifikater for pålogging i EVA. Dette er sertifikater som krever identifisering av brukerne, slik at ingen uvedkommende får tilgang. Dette gjør at vi har kontroll på hvem som benytter EVA, og hvordan systemet benyttes. Dette er et viktig sikkerhetstiltak for å forhindre manipulasjon og misbruk av systemet.

Covid-19 medførte endringer av arbeidssted og verktøy brukt i samhandlingen. I den forbindelse ble det utført nødvendige tiltak rundt sikkerheten på hjemmekontorene. NSM sine veiledere og anbefalinger ble lagt til grunn for mye av sikkerhetsarbeidet og tiltakene som ble utført.

Personalmessige forhold og arbeidsmiljø

2020 har vært et utfordrende år for arbeidsmiljøet i Valgdirektoratet. Koronapandemien har gjort det nødvendig å gjennomføre store deler av arbeidsoppgavene fra hjemmekontor. Alle ansatte har i perioder jobbet 50-100% hjemmefra, med Microsoft Teams som kommunikasjonsverktøy. Det er gjennomført månedlige allmøter med felles informasjon og status fra avdelingene, og i tillegg har avdelingene gjennomført avdelingsmøter og fagmøter

Samarbeidsforum, som er sammensatt av representanter fra arbeidsgiversiden, arbeidstakerorganisasjonene og verneombudet, har møte hver annen måned. Det er i løpet av 2020 avholdt seks møter, og forumet har behandlet 51 saker innen fagområdet for HR, arbeidsmiljø og lønn.

Valgdirektoratet har i 2020 hatt fokus på lederutvikling/medarbeiderutvikling. Ledergruppen har gjennomført lederutviklingsprogram med ekstern støtte. På grunn av koronapandemien er medarbeiderutviklingsprogrammet utsatt til 2021.

Likestilling og diskriminering

Valgdirektoratet vil gjennom rekrutteringsprosesser og personalpolitiske retningslinjer ta hensyn til likestilling og mangfold. Det vises for øvrig til vedlegget «Statlige virksomheters likestillingsredegjørelser etter aktivitets- og rapporteringsplikten», og til redegjørelsen om inkluderingsdugnad.

Handlingsplan for inkluderingsdugnaden

I Tillegg nr. 3 til tildelingsbrev for 2020, gis Valgdirektoratet følgende oppdrag: «KMD ber Valgdirektoratet om å utarbeide en handlingsplan som er tilpasset egen virksomhet. Handlingsplanen skal beskrive hvordan Valgdirektoratet jobber for å nå 5%-målet i egen virksomhet»

Valgdirektoratet har innrettet rekrutteringen etter målene i inkluderingsdugnaden, og har revidert alle rutiner for rekruttering. Rutiner for rekruttering er i stadig utvikling, for å bedre arbeidet med å innfri målet om at minimum fem prosent av nyansettelser i staten skal være personer med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en.

Valgdirektoratet har hatt 11 nyansettelser til faste stillinger i løpet av 2020, hvorav 3 tiltrer i 2021. Blant søkermassen til

alle stillingene var det til sammen 4 søkere med hull i CV-en og 3 søkere med nedsatt funksjonsevne.

Ansettelser	2020
Nyansettelser totalt	11
Nyansatte i målgruppene	0
Andel nyansatte med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en	0

Det ble ikke ansatt noen fra målgruppen i 2020. I forbindelse med tillegg 3 til tildelingsbrev for 2020, er det utarbeidet en handlingsplan for inkluderingsdugnaden, hvor direktoratet setter konkrete handlinger på dagsorden i arbeidet med å innfri 5 %-kravet i nyansettelser. Det er i handlingsplanen lagt vekt på å identifisere utfordringer og muligheter knyttet til rekruttering fra målgruppen og beskrevet arbeidsmetode, kortsiktige og langsiktige mål, samt at inkludering er koblet til Valgdirektoratets mål og tjenesteproduksjon.

Valgdirektoratet opplever at det er en stor utfordring å nå fram til søkere i målgruppen. Det er en liten andel av den totale søkermassen som oppgir sin funksjonsevne i søknaden, og det har heller ikke kommet fram i intervjuer underveis. Direktoratet vil fortsette å arbeide for å nå frem til alle aktuelle søkere, og skape tillit til at søkere behandles likt

Valgdirektoratet har i løpet av 2020 hatt samarbeidsmøter med NAV og Fønix som arbeider med søkere innenfor målgruppen. Det har vært samtaler med flere kandidater til arbeidstrening og en av kandidatene gjennomfører i 2020/2021 en 6-måneders kontrakt for arbeidstrening.

Blant målene i Direktoratets handlingsplan for inkluderingsdugnaden, er det satt opp tiltak for en mer aktiv rolle i rekrutteringen. Blant annet ved å øke samarbeidet med NAV, arbeidstiltaksbedrifter eller andre for å få kandidater i målgruppen til å søke på utlyste stillinger. Statens trainee-program er også aktuelt å benytte.

Lærlinger

Valgdirektoratet har et samarbeid med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) om bruk av lærlinger for 2020. Det er kontinuerlig ansatt to IKT-lærlinger som yter service både til DSB og Valgdirektoratet. Det ble ansatt to nye IKT-lærlinger i august 2020, da de to tidligere lærlingene var ferdig med sitt opplæringsløp.

V. Vurdering av framtidutsikter

Valgdirektoratet kan, etter systematisk evaluering og god planlegging og styring, se tilbake på et år med god måloppnåelse og tilrettelegging for en sikker og korrekt valggjennomføring i 2021. Det har vært en tett og god dialog med kommunene, fylkeskommunene og Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) i arbeidet.

Valgdirektoratet har, gjennom kontinuerlig organisasjons- og kompetanseutvikling, arbeidet systematisk med videreutvikling av interne rutiner og tjenestene til valggjennomføringen. Resultatoppnåelsen og interne evalueringer viser at Valgdirektoratet er godt rustet til å ivareta og løse samfunnsoppdraget i tråd med instruks og tildelingsbrev. Dagens ramme samt planlagte tiltak og prioriteringer, gir et godt grunnlag for evnen til å løse samfunnsoppdraget på både kort og lang sikt.

Kommunene og fylkeskommunene vil fortsatt være Valgdirektoratets primære målgruppe, og omfanget av tjenester til valggjennomføring forventes i hovedsak å bli videreført og videreutviklet innenfor de samme rammer. Valgdirektoratet vil arbeide aktivt med regjeringens mål om økt digitalisering innenfor Valgdirektoratets oppgaveportefølje, og utrede mulighetene for effektivisering og forenkling sammen med kommunene, fylkeskommunene og KMD.

Valgdirektoratet, i tett samarbeid med kommunene og fylkeskommunene, er i gang med forberedelsene til valget i 2021.

Et fortsatt sterkt fokus på god kommunikasjon og åpenhet knyttet til valg og valggjennomføring vil bidra til å opprettholde høy tillit til valg og valggjennomføring i befolkningen. Sikkerhet og beredskap vil fortsatt stå sentralt i Valgdirektoratets videre arbeid, og bidra til å opprettholde høy tillit til valg og valggjennomføring i befolkningen. Videreføring av et nært samarbeid med statlige og private aktører innen sikkerhet og beredskap og kontinuerlig modernisering og videreutvikling av systemstøtten vil være kritisk for å opprettholde en tjenestekvalitet som sikrer frie, direkte og hemmelige valg i fremtiden.

Vi vil følge utviklingen i Covid-19 pandemien nøye, og fortløpende vurdere mulige konsekvenser for valggjennomføringen. I 2021 vil Valgdirektoratet videreføre arbeidet med strategisk utvikling av tjenester og målrettet kompetansebygging parallelt med en sikker og korrekt valggjennomføring.

Det pågående arbeidet med NOU 2020: 6 Frie og hemmelige valg — Ny valglov fra valglovutvalget vil i stor grad legge premisene for videreutviklingen av Valgdirektoratet, både med hensyn til rolle, ansvar og tjenesteportefølje.

Resultatoppnåelsen og interne evalueringer viser at Valgdirektoratet er godt rustet til å ivareta og løse samfunnsoppdraget i tråd med instruks og tildelingsbrev

VI. Årsregnskap

Ledelseskommentarer årsregnskapet 2020

Formål

Valgdirektoratet skal bidra til et velfungerende demokrati ved å opprettholde befolkningens tillit til valg gjennomføringen.

Valgdirektoratets overordnede prioritering for 2020 er å gjøre nødvendige forberedelser til valgene i 2021 og 2023.

Valgdirektoratet skal sørge for at valg til kommunestyre, fylkesting og Storting lar seg gjennomføre på en tillitsvekkende måte i tråd med de beslutninger som er gjort i forbindelse med ny struktur etter kommune- og regionreform.

Åpenhet om hvordan valg gjennomføres er viktig for å opprettholde befolkningens tillit til demokratiet. Valgdirektoratet må sørge for å ivareta dette, samtidig som det må følge opp det til enhver tid gjeldene trusselbildet og gjøre nødvendige sikkerhetstiltak.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i tråd med regelverket for økonomistyring i staten og krav fra Kommunal og moderniseringsdepartementet i virksomhets- og økonomiinstruks for Valgdirektoratet. Jeg mener at regnskapet gir et dekkende bilde av Valgdirektoratets disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter og gjeld.

Vurdering av vesentlige forhold

I Prop. 1 S (2019–2020), jf. Innst. 16 S (2019–2020), ble Valgdirektoratet tildelt en driftsbevilgning på 57,4 mill. kroner over kap. 578, post 01. Med overført bevilgning på 3,0 mill. kroner knyttet til mindretgift i 2019, var total bevilgning over post 01 i 2020 på 60,4 mill. kroner. I september avga direktoratet 5 mill. kroner i konsekvensjusteringen, slik at bevilgning ved årets slutt var 55, 4 mill. kroner.

Artskontorrapporteringen viser at rapporterte driftsutgifter over post 01 summerte seg til 45,2 mill. kroner. Av dette utgjorde utbetalinger til lønn og sosiale utgifter 23,7 mill. kroner, og andre driftsutgifter 21,5 mill. kroner.

Valgdirektoratet har en mindretgift i 2020 over post 01 på 9,4 mill. kroner. Dette kommer hovedsakelig av mindre kostnadskrevende aktivitet og mindre reisevirksomhet som følge av koronapandemien og ubesatte stillinger.

Valgdirektoratet søker om overføring av ubrukte midler på 2,6 mill. kroner fra 2020 til 2021.

Mellomværende med statskassen utgjorde 0,9 mill. kroner per 31. desember 2020. Oppstillingen av artskontorrapporteringen viser hvilke eiendeler og gjeld mellomværendet består av. Foruten rapportert mellomværende, har Valgdirektoratet pådratt seg en leverandørgjeld på 0,8 mill. kroner. Beløpene fremkommer ikke som utgift i årsregnskapet, jf. opplysninger om avregning med statskassen i note 8 Tilleggsopplysninger.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for Valgdirektoratet. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per d.d., men revisjonsberetningen vil foreligge innen 1. mai 2021. Beretningen blir publisert på Valgdirektoratets nettsider.

Mvh.

Bjørn Berg
Direktør, Valgdirektoratet

Tønsberg, 15.03.2020

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2019 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i

kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Samlet tildeling*	Regnskap 2020	Merutgift (-) og Mindreutgift
0578	Valgdirektoratet, driftsutgifter	01	55 410 000	46 031 969	9 378 031
1633	Nettoordning for MVA i staten	01	0	5 058 370	
Sum utgiftsført			55 410 000	51 090 339	9 378 031
Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Samlet tildeling*	Regnskap 2020	Merinntekt og mindreinntekt (-)
5309	Tilfeldige inntekter	29	0	46 986	
5700	Arbeidsgiveravgift	72	0	2 927 965	
Sum inntektsført			0	2 974 951	
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet				48 115 388	
Kapitalkontoer					
60094401	Norges Bank KK/innbetalinger			471 697	
60094402	Norges Bank KK/utbetalinger			-48 857 727	
705034	Endring i mellomværende med statskassen			270 642	
Sum rapportert				0	
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)					
Konto	Tekst		31.12.2020	31.12.2019	Endring
705034	Mellomværende med statskassen		-940 181	-1 210 823	270 642

Note A - Forklaring av samlet tildeling

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter			
Kapittel og post	Overført fra 2019	Årets tildelinger	Samlet tildeling
0578.01	2 974 000	52 436 000	55 410 000

Note B – Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til 2021

Kapittel og post	0578.01
Merutgift(-)/mindre utgift	9 378 000
Merutgift(-)/mindreutgift etter avgitte belastnings-fullmakter	9 378 000
Sum grunnlag for overføring	9 378 000
Maks. overførbart beløp *	2 621 800
Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten	2 621 800

* Maksimalt beløp som kan overføres er 5 % av årets bevilgning på post 01

	Note	2020	2019
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0
Andre innbetalinger	1	30 246	11 000
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>		30 246	11 000
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	23 660 088	28 907 351
Andre utbetalinger til drift	3	21 509 679	78 383 396
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		45 169 767	107 290 746
Netto rapporterte driftsutgifter		45 139 521	107 279 746
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	0	0
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	892 117	0
Utbetaling til kjøp av aksjer	5,8B	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	332	26 265
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		892 449	0
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		892 449	26 265
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	16 586	1 224
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		16 586	1 224
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	0	5 032 538
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		0	5 032 538

Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler *			
Grupplivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		30 400	42 100
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		2 927 965	3 535 994
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		5 058 370	18 705 105
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		2 100 005	15 127 011
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		48 115 388	127 464 337
Oversikt over mellomværende med statskassen **			
Eiendeler og gjeld			
Fordringer		0	-1 500
Kasse		0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank		0	0
Skyldig skattetrekk		-923 246	-1 175 554
Skyldige offentlige avgifter		-16 935	-33 769
Annen gjeld		0	0
Sum mellomværende med statskassen	8	-940 181	-1 210 823

Note 1 – Innbetalinger fra drift

	31.12.2020	31.12.2019
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	0	0
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Sum salgs- og leieinnbetalinger	0	0
<i>Andre innbetalinger</i>		
<i>Annen driftsrelatert inntekt</i>	30 246	11 000
Sum andre innbetalinger	30 246	11 000
Sum innbetalinger fra drift	30 246	11 000

Note 2 – Utbetaling til lønn

	31.12.2020	31.12.2019
Lønn	18 837 363	22 905 200
Arbeidsgiveravgift	2 927 965	3 535 994
Pensjonsutgifter*	2 125 046	2 415 327
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-455 111	-401 362
Andre ytelser	224 824	452 192
Sum utbetalinger til lønn	23 660 088	28 907 351
Antall utførte årsverk:	23,39	29,64

Note 3 – Andre driftsutgifter

	31.12.2020	31.12.2019
Husleie	1 559 133	1 455 281
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	121 523
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	79 579	95 959
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	3 265	1 729
Mindre utstyrsanskaffelser	583 859	7 732 619
Leie av maskiner, inventar og lignende	4 911 981	3 632 815
Kjøp av konsulenttjenester	6 310 065	13 919 771
Kjøp av fremmede tjenester	6 565 592	11 689 704
Reiser og diett	82 728	538 081
Øvrige driftsutgifter	1 413 478	39 195 914
Sum andre utbetalinger til drift	21 509 679	78 383 396

Note 4 – Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2020	31.12.2019
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0

	31.12.2020	31.12.2019
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	332	26 095
Valutatap	0	171
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	332	26 265

Note 5 – Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2020	31.12.2019
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Immaterielle eiendeler og lignende	0	0
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Beredskapsanskaffelser	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	892 117	0
Sum utbetaling til investeringer	892 117	0

	31.12.2020	31.12.2019
<i>Utbetaling til kjøp av aksjer</i>		
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	0	0
Sum utbetaling til kjøp av aksjer	0	0

Note 6 – Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2020	31.12.2019
Tilfeldige og andre inntekter (Statskonto 530929)	16 586	1 224
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	16 586	1 224

Note 7 – Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

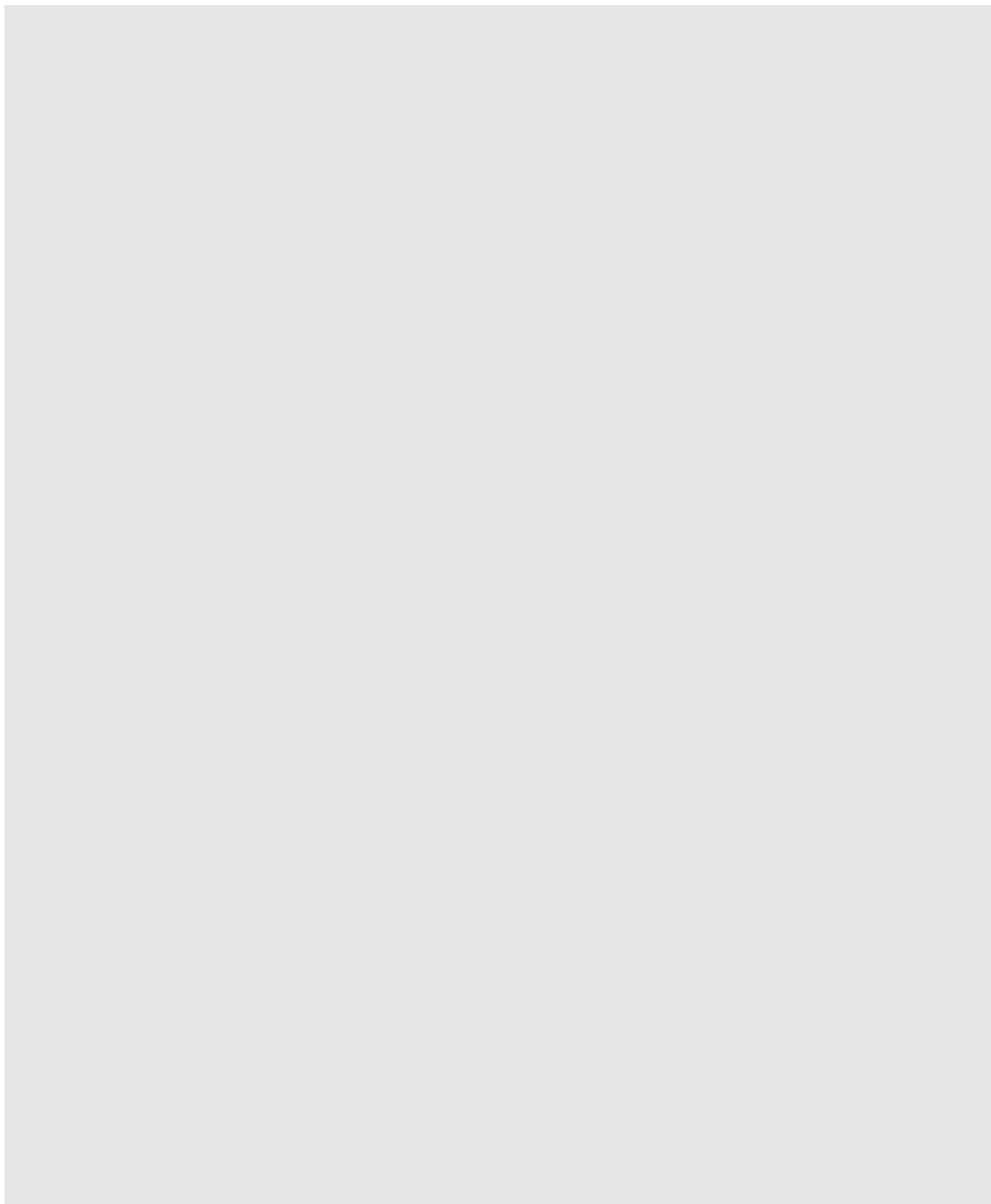
	31.12.2020	31.12.2019
Tilskudd til finansielle foretak	0	5 032 538
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	0	5 032 538

Note 8 – Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

Del A – Forskjellen mellom avregning og mellomværende med statskassen

		31.12.2020	31.12.2020	
		Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler				
	Investeringer i aksjer og andeler*	0	0	0
	Obligasjoner	0	0	0
	Sum	0	0	0
Omløpsmidler				
	Kundefordringer	0	0	0
	Andre fordringer	0	0	0
	Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
	Sum	0	0	0
Langsiktig gjeld				
	Annen langsiktig gjeld	0	0	0
	Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld				
	Leverandørgjeld	-434 608	0	-434 608
	Skyldig skattetrekk	-923 246	-923 246	0
	Skyldige offentlige avgifter	-16 935	-16 935	0
	Annen kortsiktig gjeld	-411 422	0	-411 422
	Sum	-1 786 212	-940 181	-846 031
Sum		-1 786 212	-940 181	-846 031

VII. Vedlegg

Tabell 1: Registreringsskjema for tilstandsrapportering (kjønn)

		Kjønnsbalanse			Lønn		Deltid		Midlertidig ansettelse		Foreldrepermisjon		Legemeldt sykefravær		Tiltak 1		Tiltak 2		
		M%	K%	Total(N)	M (kr/%)	K (kr/%)	M%	K%	M%	K%	M%	K%	M%	K%	M%	K%	M%	K%	
Totalt i virksomheten	I år	66,67	33,33	25	716.243	785.432	0	0	0	0	89,5	10,5	0,9	0,88	0	0	0	0	
	I fjor	57,14	42,86	35	624.304	624.397	20	26,7	25	33,3	100	0	0,2	4,2	0	0	0	0	
Toppleidelse (Eks. ekspedisjonssjef/ direktør)	I år	100	0	1	1.206.960	0	VEILEDNING TIL TABELLEN Stillingsnivåer: Når det gjelder kjønnsbalanse og lønn, er det viktig å se hvordan dette kan variere på ulike nivåer i virksomheten. Akkurat hvilke kategorier av stillinger som benyttes er opp til hver enkelt virksomhet. Kategorier av "likeverdig arbeid" skal benyttes. Som en tommelfingerregel bør oversikten skille mellom ledelse og mellomledelse, høyere og lavere saksbehandlere / fagarbeidere, samt en kategori for administrativt personale. Det bør spesifiseres hvem som inngår i kategoriene dersom det er uklart (for eksempel mellomledelse). Kjønnsbalanse: For å få en nyttig oversikt, er det viktig å se på andelen av hvert kjønn på hvert nivå. Samtidig er det viktig at antallet totalt på hvert nivå oppgis for å kunne se hvor store grupper det er snakk om. Det er plass til å fylle ut tall både for det året det rapporteres for ("i år") og forrige år ("i fjor") for å se på utviklingen. Lønn: Månedsfortjeneste pr. heltidsekivalent. Gjennomsnittet for menn og kvinner på ulike nivåer gir mest informasjon. Eventuelt kan kvinners lønn i % av menns lønn på hvert nivå oppgis. (eks. Menn 100%, Kvinner 85%). Deltid: Andelen av hvert kjønn som arbeider deltid. Ansettelse: Andelen av hvert kjønn som har midlertidig ansettelse. Foreldrepermisjon: Andelen av totalt foreldrepermisjonsuttak som benyttes av hvert kjønn. Sykefravær: Sykefraværsprosent for hvert kjønn. Legemeldt fravær. Tiltak 1: Dersom det er gjort personalpolitiske tiltak som for eksempel lederutvikling, kompetanseheving eller seniortiltak, er det viktig å rapportere hvordan menn og kvinner benytter seg av tiltaket. De to viktigste tiltakene bør rapporteres.												
	I fjor	100	0	1	1.195.000	0													
Mellomledelse (Eks avdelingsledere)	I år	0	100	4	0	902.048	VEILEDNING TIL TABELLEN Stillingsnivåer: Når det gjelder kjønnsbalanse og lønn, er det viktig å se hvordan dette kan variere på ulike nivåer i virksomheten. Akkurat hvilke kategorier av stillinger som benyttes er opp til hver enkelt virksomhet. Kategorier av "likeverdig arbeid" skal benyttes. Som en tommelfingerregel bør oversikten skille mellom ledelse og mellomledelse, høyere og lavere saksbehandlere / fagarbeidere, samt en kategori for administrativt personale. Det bør spesifiseres hvem som inngår i kategoriene dersom det er uklart (for eksempel mellomledelse). Kjønnsbalanse: For å få en nyttig oversikt, er det viktig å se på andelen av hvert kjønn på hvert nivå. Samtidig er det viktig at antallet totalt på hvert nivå oppgis for å kunne se hvor store grupper det er snakk om. Det er plass til å fylle ut tall både for det året det rapporteres for ("i år") og forrige år ("i fjor") for å se på utviklingen. Lønn: Månedsfortjeneste pr. heltidsekivalent. Gjennomsnittet for menn og kvinner på ulike nivåer gir mest informasjon. Eventuelt kan kvinners lønn i % av menns lønn på hvert nivå oppgis. (eks. Menn 100%, Kvinner 85%). Deltid: Andelen av hvert kjønn som arbeider deltid. Ansettelse: Andelen av hvert kjønn som har midlertidig ansettelse. Foreldrepermisjon: Andelen av totalt foreldrepermisjonsuttak som benyttes av hvert kjønn. Sykefravær: Sykefraværsprosent for hvert kjønn. Legemeldt fravær. Tiltak 1: Dersom det er gjort personalpolitiske tiltak som for eksempel lederutvikling, kompetanseheving eller seniortiltak, er det viktig å rapportere hvordan menn og kvinner benytter seg av tiltaket. De to viktigste tiltakene bør rapporteres.												
	I fjor	0	100	4	0	898.098													
Kategori 1 (eks. seniorrådgiver)	I år	72,22	27,78	16	720.254	692.139	VEILEDNING TIL TABELLEN Stillingsnivåer: Når det gjelder kjønnsbalanse og lønn, er det viktig å se hvordan dette kan variere på ulike nivåer i virksomheten. Akkurat hvilke kategorier av stillinger som benyttes er opp til hver enkelt virksomhet. Kategorier av "likeverdig arbeid" skal benyttes. Som en tommelfingerregel bør oversikten skille mellom ledelse og mellomledelse, høyere og lavere saksbehandlere / fagarbeidere, samt en kategori for administrativt personale. Det bør spesifiseres hvem som inngår i kategoriene dersom det er uklart (for eksempel mellomledelse). Kjønnsbalanse: For å få en nyttig oversikt, er det viktig å se på andelen av hvert kjønn på hvert nivå. Samtidig er det viktig at antallet totalt på hvert nivå oppgis for å kunne se hvor store grupper det er snakk om. Det er plass til å fylle ut tall både for det året det rapporteres for ("i år") og forrige år ("i fjor") for å se på utviklingen. Lønn: Månedsfortjeneste pr. heltidsekivalent. Gjennomsnittet for menn og kvinner på ulike nivåer gir mest informasjon. Eventuelt kan kvinners lønn i % av menns lønn på hvert nivå oppgis. (eks. Menn 100%, Kvinner 85%). Deltid: Andelen av hvert kjønn som arbeider deltid. Ansettelse: Andelen av hvert kjønn som har midlertidig ansettelse. Foreldrepermisjon: Andelen av totalt foreldrepermisjonsuttak som benyttes av hvert kjønn. Sykefravær: Sykefraværsprosent for hvert kjønn. Legemeldt fravær. Tiltak 1: Dersom det er gjort personalpolitiske tiltak som for eksempel lederutvikling, kompetanseheving eller seniortiltak, er det viktig å rapportere hvordan menn og kvinner benytter seg av tiltaket. De to viktigste tiltakene bør rapporteres.												
	I fjor	61	39	18	709.228	649.394													
Kategori 2.(eks rådgiver)	I år	100	0	4	580.528	0	VEILEDNING TIL TABELLEN Stillingsnivåer: Når det gjelder kjønnsbalanse og lønn, er det viktig å se hvordan dette kan variere på ulike nivåer i virksomheten. Akkurat hvilke kategorier av stillinger som benyttes er opp til hver enkelt virksomhet. Kategorier av "likeverdig arbeid" skal benyttes. Som en tommelfingerregel bør oversikten skille mellom ledelse og mellomledelse, høyere og lavere saksbehandlere / fagarbeidere, samt en kategori for administrativt personale. Det bør spesifiseres hvem som inngår i kategoriene dersom det er uklart (for eksempel mellomledelse). Kjønnsbalanse: For å få en nyttig oversikt, er det viktig å se på andelen av hvert kjønn på hvert nivå. Samtidig er det viktig at antallet totalt på hvert nivå oppgis for å kunne se hvor store grupper det er snakk om. Det er plass til å fylle ut tall både for det året det rapporteres for ("i år") og forrige år ("i fjor") for å se på utviklingen. Lønn: Månedsfortjeneste pr. heltidsekivalent. Gjennomsnittet for menn og kvinner på ulike nivåer gir mest informasjon. Eventuelt kan kvinners lønn i % av menns lønn på hvert nivå oppgis. (eks. Menn 100%, Kvinner 85%). Deltid: Andelen av hvert kjønn som arbeider deltid. Ansettelse: Andelen av hvert kjønn som har midlertidig ansettelse. Foreldrepermisjon: Andelen av totalt foreldrepermisjonsuttak som benyttes av hvert kjønn. Sykefravær: Sykefraværsprosent for hvert kjønn. Legemeldt fravær. Tiltak 1: Dersom det er gjort personalpolitiske tiltak som for eksempel lederutvikling, kompetanseheving eller seniortiltak, er det viktig å rapportere hvordan menn og kvinner benytter seg av tiltaket. De to viktigste tiltakene bør rapporteres.												
	I fjor	100	0	2	545.706	0													
Kategori 3.(eks. 1. konsulent)	I år	0	0	0	0	0	VEILEDNING TIL TABELLEN Stillingsnivåer: Når det gjelder kjønnsbalanse og lønn, er det viktig å se hvordan dette kan variere på ulike nivåer i virksomheten. Akkurat hvilke kategorier av stillinger som benyttes er opp til hver enkelt virksomhet. Kategorier av "likeverdig arbeid" skal benyttes. Som en tommelfingerregel bør oversikten skille mellom ledelse og mellomledelse, høyere og lavere saksbehandlere / fagarbeidere, samt en kategori for administrativt personale. Det bør spesifiseres hvem som inngår i kategoriene dersom det er uklart (for eksempel mellomledelse). Kjønnsbalanse: For å få en nyttig oversikt, er det viktig å se på andelen av hvert kjønn på hvert nivå. Samtidig er det viktig at antallet totalt på hvert nivå oppgis for å kunne se hvor store grupper det er snakk om. Det er plass til å fylle ut tall både for det året det rapporteres for ("i år") og forrige år ("i fjor") for å se på utviklingen. Lønn: Månedsfortjeneste pr. heltidsekivalent. Gjennomsnittet for menn og kvinner på ulike nivåer gir mest informasjon. Eventuelt kan kvinners lønn i % av menns lønn på hvert nivå oppgis. (eks. Menn 100%, Kvinner 85%). Deltid: Andelen av hvert kjønn som arbeider deltid. Ansettelse: Andelen av hvert kjønn som har midlertidig ansettelse. Foreldrepermisjon: Andelen av totalt foreldrepermisjonsuttak som benyttes av hvert kjønn. Sykefravær: Sykefraværsprosent for hvert kjønn. Legemeldt fravær. Tiltak 1: Dersom det er gjort personalpolitiske tiltak som for eksempel lederutvikling, kompetanseheving eller seniortiltak, er det viktig å rapportere hvordan menn og kvinner benytter seg av tiltaket. De to viktigste tiltakene bør rapporteres.												
	I fjor	100	0	2	512.656	0													
Kategori 4.(eks konsulent /sekretær)	I år	0	0	0	0	0	VEILEDNING TIL TABELLEN Stillingsnivåer: Når det gjelder kjønnsbalanse og lønn, er det viktig å se hvordan dette kan variere på ulike nivåer i virksomheten. Akkurat hvilke kategorier av stillinger som benyttes er opp til hver enkelt virksomhet. Kategorier av "likeverdig arbeid" skal benyttes. Som en tommelfingerregel bør oversikten skille mellom ledelse og mellomledelse, høyere og lavere saksbehandlere / fagarbeidere, samt en kategori for administrativt personale. Det bør spesifiseres hvem som inngår i kategoriene dersom det er uklart (for eksempel mellomledelse). Kjønnsbalanse: For å få en nyttig oversikt, er det viktig å se på andelen av hvert kjønn på hvert nivå. Samtidig er det viktig at antallet totalt på hvert nivå oppgis for å kunne se hvor store grupper det er snakk om. Det er plass til å fylle ut tall både for det året det rapporteres for ("i år") og forrige år ("i fjor") for å se på utviklingen. Lønn: Månedsfortjeneste pr. heltidsekivalent. Gjennomsnittet for menn og kvinner på ulike nivåer gir mest informasjon. Eventuelt kan kvinners lønn i % av menns lønn på hvert nivå oppgis. (eks. Menn 100%, Kvinner 85%). Deltid: Andelen av hvert kjønn som arbeider deltid. Ansettelse: Andelen av hvert kjønn som har midlertidig ansettelse. Foreldrepermisjon: Andelen av totalt foreldrepermisjonsuttak som benyttes av hvert kjønn. Sykefravær: Sykefraværsprosent for hvert kjønn. Legemeldt fravær. Tiltak 1: Dersom det er gjort personalpolitiske tiltak som for eksempel lederutvikling, kompetanseheving eller seniortiltak, er det viktig å rapportere hvordan menn og kvinner benytter seg av tiltaket. De to viktigste tiltakene bør rapporteres.												
	I fjor	50	50	8	408.600	408.600													
Evt. timelønnte i virksomheten	I år	0	0	0	0	0	VEILEDNING TIL TABELLEN Stillingsnivåer: Når det gjelder kjønnsbalanse og lønn, er det viktig å se hvordan dette kan variere på ulike nivåer i virksomheten. Akkurat hvilke kategorier av stillinger som benyttes er opp til hver enkelt virksomhet. Kategorier av "likeverdig arbeid" skal benyttes. Som en tommelfingerregel bør oversikten skille mellom ledelse og mellomledelse, høyere og lavere saksbehandlere / fagarbeidere, samt en kategori for administrativt personale. Det bør spesifiseres hvem som inngår i kategoriene dersom det er uklart (for eksempel mellomledelse). Kjønnsbalanse: For å få en nyttig oversikt, er det viktig å se på andelen av hvert kjønn på hvert nivå. Samtidig er det viktig at antallet totalt på hvert nivå oppgis for å kunne se hvor store grupper det er snakk om. Det er plass til å fylle ut tall både for det året det rapporteres for ("i år") og forrige år ("i fjor") for å se på utviklingen. Lønn: Månedsfortjeneste pr. heltidsekivalent. Gjennomsnittet for menn og kvinner på ulike nivåer gir mest informasjon. Eventuelt kan kvinners lønn i % av menns lønn på hvert nivå oppgis. (eks. Menn 100%, Kvinner 85%). Deltid: Andelen av hvert kjønn som arbeider deltid. Ansettelse: Andelen av hvert kjønn som har midlertidig ansettelse. Foreldrepermisjon: Andelen av totalt foreldrepermisjonsuttak som benyttes av hvert kjønn. Sykefravær: Sykefraværsprosent for hvert kjønn. Legemeldt fravær. Tiltak 1: Dersom det er gjort personalpolitiske tiltak som for eksempel lederutvikling, kompetanseheving eller seniortiltak, er det viktig å rapportere hvordan menn og kvinner benytter seg av tiltaket. De to viktigste tiltakene bør rapporteres.												
	I fjor	0	0	0	0	0													

